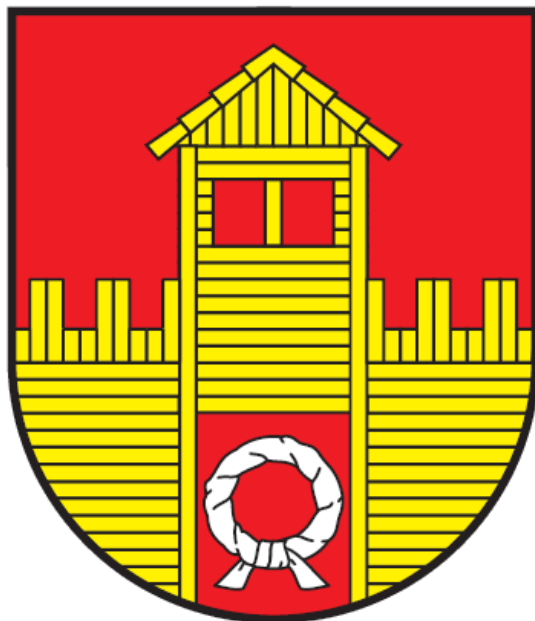

GMINA RYPIN

Raport o stanie Gminy Rypin

---

w roku 2018

Wójt Gminy Rypin

Rypin, maj 2019r.

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

Raport o stanie gminy opracowany został na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U. z 2019 r. poz. 506)

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Charakterystyka gminy	8
1.1. Położenie i powierzchnia gminy.....	8
1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne	10
1.3. Ludność	12
1.4. Gospodarstwa rolne	14
1.5. Podmioty gospodarcze.....	15
2. Informacje Finansowe	17
2.1. Wysokość budżetu w 2018 r.....	17
2.2. Poziom zadłużenia i zobowiązania wymagalne	19
2.3. Zaległości podatkowe podatników	19
3. Realizacja inwestycji.....	20
3.1. Zadania inwestycyjne w roku 2018	20
3.2. Poziom wydatków inwestycyjnych i ich udział w wydatkach budżetu gminy	22
3.3. Fundusz sołecki	22
4. Infrastruktura techniczna i zagospodarowanie przestrzenne	27
4.1. Wodociągi i kanalizacja.....	27
4.2. Oświetlenie	28
4.3. Drogi.....	28
4.4. Zagospodarowanie przestrzenne.....	33
5. Gospodarka odpadami i ochrona środowiska	38
5.1. Gospodarka odpadami	38
5.2. Ochrona Środowiska.....	42
6. Mienie komunalne	44
6.1. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności.....	44
6.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego:	47
7. Oświata, wydarzenia kulturalne, promocja gminy.....	49
7.1. Oświata	49
7.2. Wydarzenia kulturalne i promocja gminy	52
8. Pomoc Społeczna	58
8.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	59
8.2. Wspieranie rodziny.....	61

8.3. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze i program „Dobry Start”	63
--	----

Wstęp

Raport o stanie Gminy Rypin opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506).

Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Rypin w roku 2018, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy Rypin i funduszu sołectkiego. Gmina posiada kilka dokumentów strategicznych które wyznaczają kierunki rozwoju gminy. Do tych najważniejszych zaliczyć należy:

1. Strategia Rozwoju Gminy Rypin na lata 2014 – 2020.

Jest to podstawowe narzędzie służące do prowadzenia przez samorząd gminny polityki rozwoju lokalnego. Jest to dokument strategiczny o charakterze długofalowym, wyznaczającym cele i kierunki rozwoju gminy do roku 2020. Celem Strategii jest możliwie najpełniejsze rozpoznanie uwarunkowań rozwojowych gminy oraz skorelowanie ich z oczekiwaniami mieszkańców gminy i na podstawie tego określenie akceptowalnych kierunków rozwoju.

Przyjęty horyzont czasowy Strategii oraz jej główne założenia nawiązują bezpośrednio do zasad polityki regionalnej państwa i polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Strategia jest bazowym dokumentem do opracowania i wdrożenia na terenie gminy programów i projektów, współfinansowanych ze środków krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2014 – 2020.

2. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

To strategiczny dokument, który wyznacza gminie kierunek działań inwestycyjnych oraz miękkich w obszarach takich jak: transport publiczny i prywatny, oświetlenie uliczne, budownictwo publiczne, gospodarka przestrzenna, produkcja energii elektrycznej i ciepła itd. Jest zbiorem możliwych do realizacji pod względem ekonomicznym oraz społecznym przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki energetycznej. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przedstawia konkretne cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminie.

3. Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Rypin.

Dokument ten na poziomie strategicznym określa i precyzuje politykę energetyczną gminy do 2030 roku. Zawiera pełną charakterystykę gminy w zakresie źródeł zasilania, sieci przesyłowych i instalacji odbiorczych wraz z bilansem zużycia energii i paliw. Jest to dokument, określający w założonym okresie, potrzeby energetyczne gminy oraz możliwości i sposób ich pokrycia.

4. Program rewitalizacji gminy Rypin na lata 2016 – 2023.

Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej, lub technicznej, lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Podstawą do stworzenia programu był cel ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014- 2020”.

5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rypin na lata 2014-2020

Jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej na terenie gminy.

Powyżej wymieniono tylko najważniejsze dokumenty strategiczne gminy, do innych zaliczyć należy: plany odnowy i rozwoju miejscowości, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (wymienione w rozdziale dotyczącym zagospodarowania przestrzennego), Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Rypin w latach 2014 - 2020, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020 oraz wiele innych.

Celem przygotowania raportu o stanie gminy jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Rypin. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy w roku 2018. Wszystkie działania gminy zarówno te inwestycyjne jak i te w sferze społecznej były w 100% zgodne z wymienionymi wyżej dokumentami strategicznymi.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Rypin, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

posiadaniu urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych, jak również dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Rypin do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

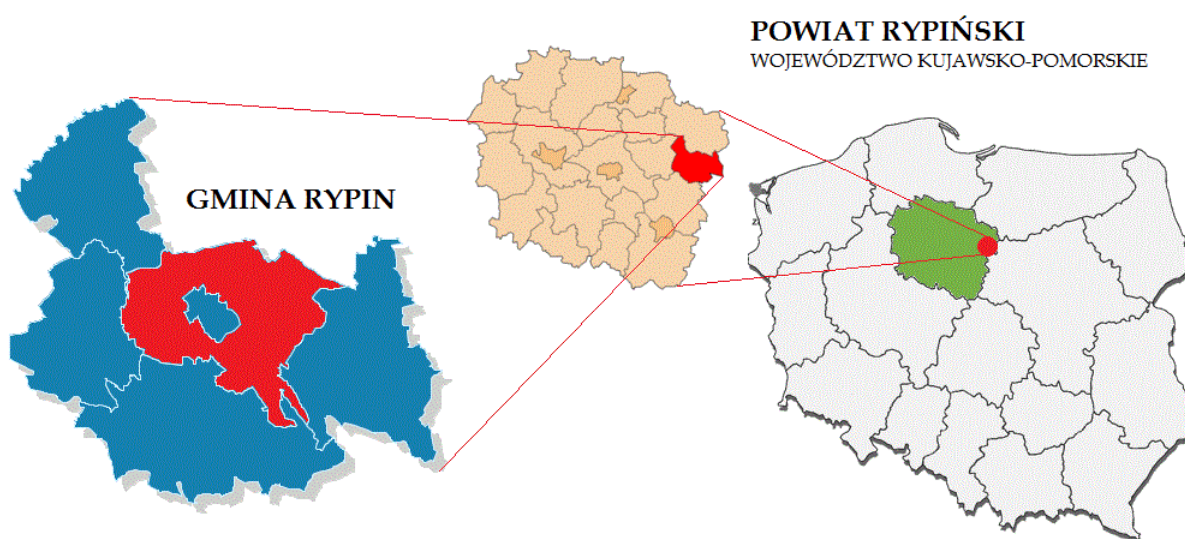
1. Charakterystyka gminy

1.1. Położenie i powierzchnia gminy.

Pod względem fizyczno-geograficznym podziału Polski J. Kondrackiego obszar gminy prawie w całości leży w obrębie mezoregionu Pojezierze Dobrzyńskie, a jedynie niewielki południowo-wschodni fragment znajduje się w obrębie Równiny Urszulewskiej. Pod względem hydrograficznym przeważająca część obszaru gminy leży w dorzeczu rzeki Drwęcy, w zlewni jej lewobrzeżnego dopływu Rypienicy, tylko niewielki północno-wschodni fragment gminy leży w dorzeczu Skrwy.

Gmina Rypin znajduje się we wschodniej części województwa kujawsko - pomorskiego w powiecie rypińskim. Jest to gmina wiejska, która pod względem administracyjnym otacza ze wszystkich stron miasto Rypin i graniczy z gminami:

- powiatu rypińskiego:
  - od zachodu – gmina Brzuze,
  - od południa – gmina Rogowo,
  - od wschodu – gmina Skrwilno
  - od północnego-zachodu – gmina Wąpielsk,
- powiatu brodnickiego:
  - od północy – gmina Osiek,
  - od północnego-wschodu – gmina Świedziebnia.

Rysunek przedstawia położenie gminy Rypin na tle województwa kujawsko – pomorskiego i powiatu rypińskiego.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Rypin na lata 2014 – 2020.

Gmina Rypin zajmuje powierzchnię 13 208 ha (132 km²), co sytuuje gminę na 2 miejscu wśród 5 gmin wiejskich powiatu rypińskiego. Użytki rolne stanowią 83,7%, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 9%, grunty zabudowane i zurbanizowane 0,9%, tereny komunikacyjne 2,6%, grunty pod wodami 0,4% a tereny pozostałe stanowią 3,4% ogólnej powierzchni gminy.

Same lasy i grunty leśne stanowią nieco ponad 7% powierzchni gminy. Jest to wskaźnik niski w porównaniu z lesistością całego kraju (24%), jak również województwa kujawsko – pomorskiego (ponad 23,0 %). Kompleksy leśne na terenie gminy rozmieszczone są nierównomiernie. Największe występują w południowo-wschodniej części w rejonie wsi Kwiatkowo, Puszcza Miejska i Zakrocz. Niewielkie kompleksy występują też we wschodniej (rejon Sadłowa) i północnej części gminy (rejon Rusinowa). Wykształcone są tu lasy na siedlisku boru świeżego, miejscami boru mieszanego świeżego. Wśród drzewostanów dominuje sosna z niewielkim udziałem gatunków liściastych.

Część lasów w rejonie wsi Zakrocz uzyskała status lasów ochronnych (wodochronne). Na uwagę zasługują także parki podworskie, które pełnią ważną funkcję ekologiczną wzbogacają i uatrakcyjnijają środowisko przyrodnicze.

Pod względem wartości użytkowej gleb przeważają gleby klas średnich, ok. 70% obszaru gminy to gleby klas III i IV, na pozostałym obszarze znajdują się gleby klas słabych (V i VI klasa), brak jest natomiast gruntów I i II klasy.

Na terenie gminy Rypin, wg stanu na koniec roku 2018 podział poszczególnych użytków przedstawiał się następująco:

- 1) Użytki rolne 11 050 ha w tym;

- a) grunty orne 9 766 ha,
- b) łąki trwałe 726 ha,
- c) pastwiska trwałe 472 ha,
- d) grunty pod rowami 86 ha,
- 2) Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 1 195 ha w tym:
  - a) lasy i grunty leśne 1 181 ha,
  - b) grunty zadrzewione 14 ha,
- 3) Grunty zabudowane i zurbanizowane 113 ha w tym:
  - a) mieszkaniowe 39 ha,
  - b) przemysłowe 30 ha,
  - c) inne zabudowane 35 ha,
  - d) zurbanizowane tereny niezabudowane 2 ha,
  - e) rekreacyjno-wypoczynkowe 7 ha,
- 4) Tereny komunikacyjne 348 ha w tym:
  - a) drogi 312 ha
  - b) koleje 33 ha
  - c) inne 3 ha
- 5) Grunty pod wodami 58 ha,
- 6) Tereny pozostałe 444 ha w tym:
  - a) tereny różne 3 ha,
  - b) nieużytki 441 ha.

1.2. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Rada Gminy Rypin liczy 15 radnych.

W trakcie kadencji 2014-2018 działało 5 stałych komisji.

1. **Komisja rewizyjna** – 3 radnych,
2. **Komisja rolnictwa i rozwoju wsi** – 7 radnych,
3. **Komisja budżetowa** – 7 radnych,
4. **Komisja oświatowa** – 6 radnych,
5. **Komisja zdrowia, opieki społecznej i bezpieczeństwa publicznego** – 4 radnych.

Wraz z początkiem kadencji 2018-2023, w związku z zmianą przepisów ustawy o samorządzie gminnym oprócz wymienionych komisji, powołana została piąta stała komisja

tj. **Komisja Skarg, Wniosków i Petycji**, w skład której weszło 3 radnych, będących jednocześnie członkami innych stałych komisji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli.

Gminne jednostki organizacyjne:

1. Szkoły:
  - 1) Szkoła Podstawowa w Kowalkach,
  - 2) Szkoła Podstawowa w Borzyminie,
  - 3) Szkoła Podstawowa w Sadłowie,
  - 4) Szkoła Podstawowa w Starorypinie Rządowym,
  - 5) Szkoła Podstawowa w Stępowie,
  - 6) Szkoła Podstawowa w Zakroczu.
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalkach.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Gminne jednostki pomocnicze

Teren gminy Rypin został podzielony na 24 sołectwa. Skład poszczególnych sołectw przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa
1	Balin	Balin
2	Borzymin	Borzymin
3	Cetki	Cetki
4	Czyżewo	Czyżewo, Rakowo
5	Dębiany	Dębiany
6	Dylewo	Dylewo
7	Głowińsk	Głowińsk, Ławy
8	Godziszewy	Godziszewy
9	Jasin	Jasin, Kwiatkowo
10	Kowalki	Kowalki
11	Linne	Linne
12	Marianki	Marianki
13	Podole	Podole
14	Puszcza Rządowa	Puszcza Rządowa, Puszcza Miejska
15	Rusinowo	Rusinowo
16	Rypałki Prywatne	Rypałki Prywatne
17	Sadłowo	Sadłowo
18	Nowe Sadłowo	Nowe Sadłowo, Sadłowo Rumunki
19	Sikory	Sikory
20	Starorypin Prywatny	Starorypin Prywatny, Iwany

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

21	Starorypin Rządowy	Starorypin Rządowy
22	Stawiska	Stawiska
23	Stępowo	Stępowo
24	Zakrocz	Zakrocz

1.3. Ludność

Gminę Rypin na dzień 31.12.2018 r. zamieszkiwało 7501 mieszkańców na stałe zameldowanych oraz 89 mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy.

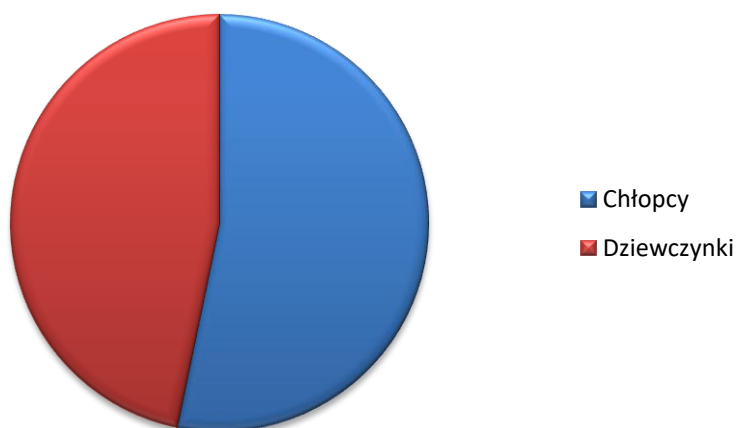
Stan na dzień	Liczba ludności zameldowanych na pobyt stały	Liczba ludności zameldowanych na pobyt czasowy
31.12.2018	7501	89

Na liczbę ludności w gminie wpływa kilka czynników takich jak przyrost naturalny, migracja oraz zgony. Fakt osiedlanie się na terenie gminy nowych mieszkańców świadczy o jej walorach środowiskowych oraz daje możliwość na dalszy rozwój gminy.

Urodzenia w gminie Rypin

Rok	Chłopcy	Dziewczynki	Razem
2018	41	36	78

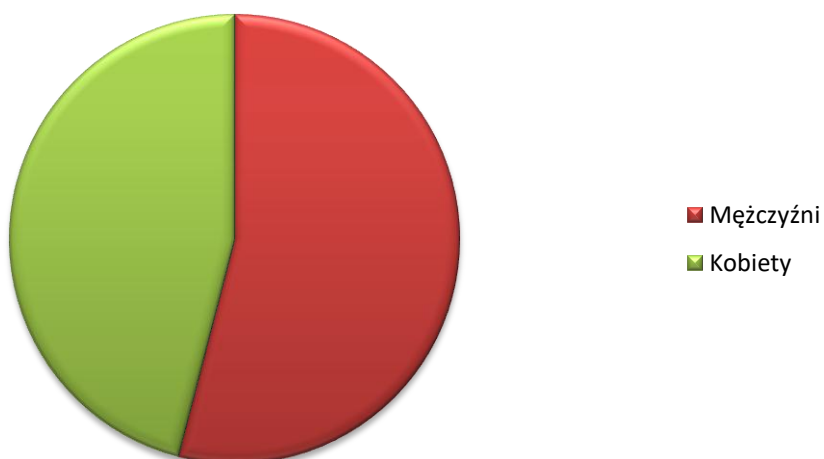
Urodzenia

Zgony

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Razem
2018	47	40	87

Zgony w gminie Rypin

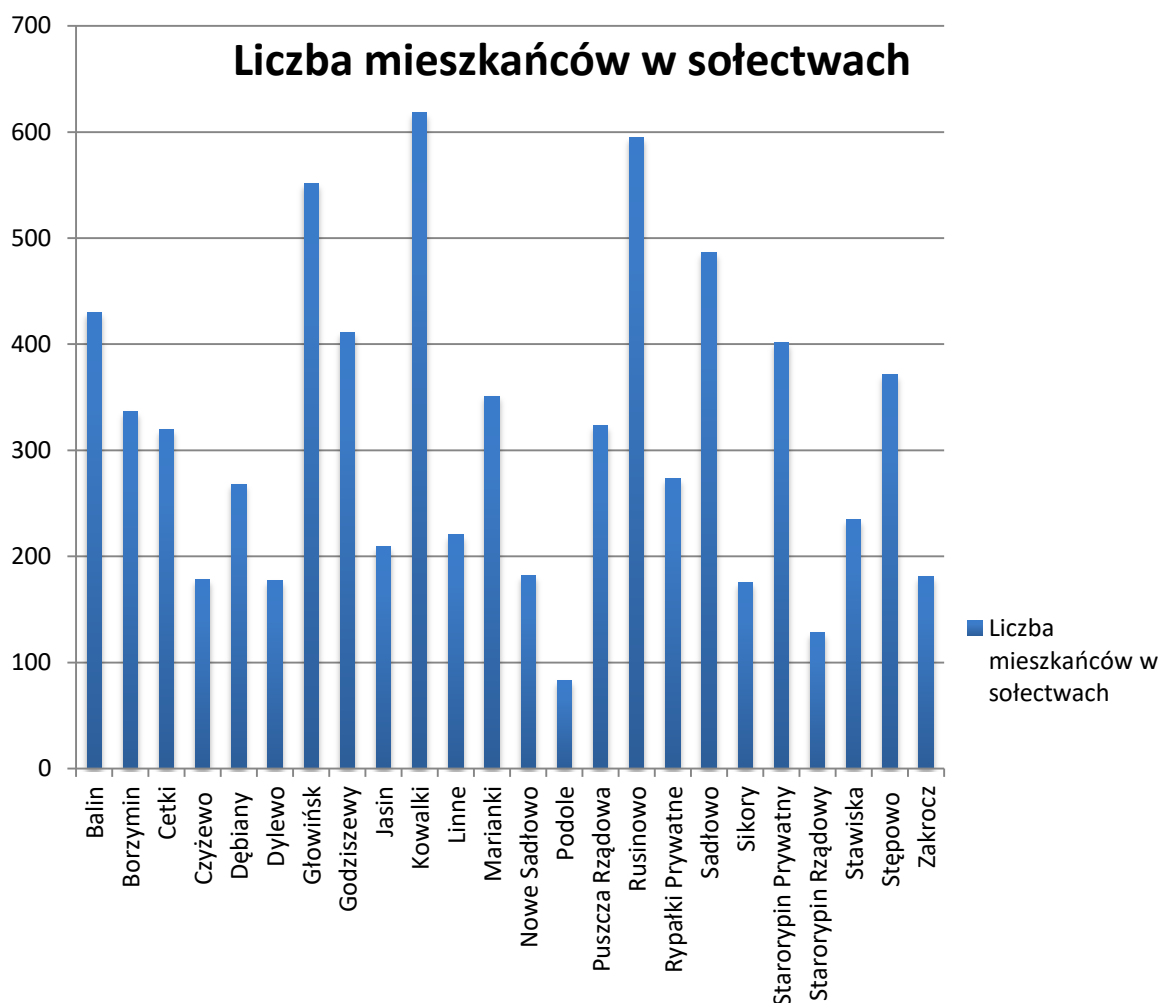

Liczba stałych mieszkańców na dzień 31.12.2018 r. w poszczególnych sołectwach przedstawiała się następująco:

SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW
Balin	430
Borzymin	336
Cetki	319
Czyżewo	178
Dębiany	268
Dylewo	177
Głowińsk	551
Godziszewy	411
Jasin	209
Kowalki	618
Linne	220
Marianki	351
Nowe Sadłowo	182
Podole	83
Puszcza Rządowa	323
Rusinowo	595
Rypalki Prywatne	273
Sadłowo	486
Sikory	175

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

Starorypin Prywatny	401
Starorypin Rządowy	128
Stawiska	235
Stępowo	371
Zakrocz	181
Razem	7501

1.4. Gospodarstwa rolne

Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, przyszłość gminy będzie w dalszym ciągu wiązała się z rozwojem rolnictwa. Z drugiej strony coraz większe znaczenie będzie miał rozwój funkcji usługowych, produkcyjnych i rekreacyjnych.

W gminie Rypin w 2018 r. funkcjonowało 1296 gospodarstw rolnych, w tym :

L.p.	Powierzchnia gospodarstw	Ilość gospodarstw
1	1-2 ha	264
2	2,01 – 3 ha	142
3	3,01 – 5 ha	194
4	5,01 – 7 ha	154
5	7,01 – 10 ha	198
6	10,01 – 15 ha	150
7	15,01 – 20 ha	70
8	20,01 – 30 ha	67
9	30,01 – 50 ha	44
10	50,01 – 100 ha	12
11	Powyżej 100 ha	1

oraz 1286 nieruchomości, w tym:

L.p.	Powierzchnia	Ilość
1	0-0,49 ha	1056
2	0,50 – 0,99 ha	230

1.5. Podmioty gospodarcze

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce prowadzenia działalności w gminie Rypin obejmowała 553 pozycje, z czego status „aktywny” posiadało 247 podmiotów, status „wykreślony” posiadało 239 podmiotów, status „zawieszony” posiadały 53 podmioty, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 10 pozycji. Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, transport drogowy towarów, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych oraz handel detaliczny. W 2018 roku do systemu Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

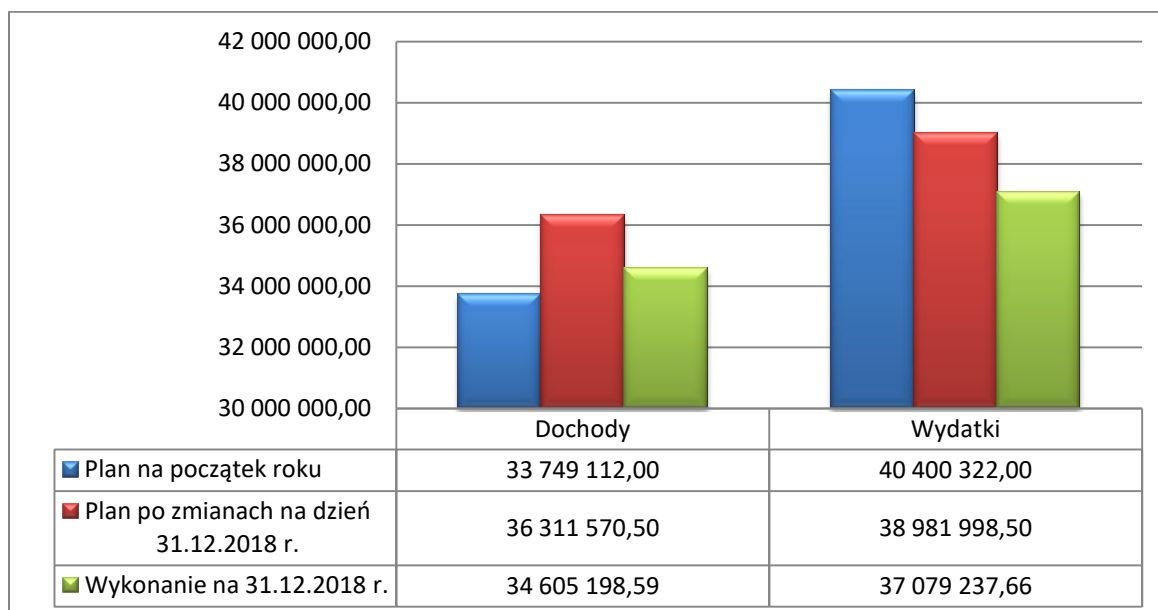
(CEIDG) wprowadzono i przetworzono 252 wnioski, w tym 43 wnioski o wpis do ewidencji, 112 wniosków o zmianę wpisu oraz innych danych, 46 wniosków o zmianę z zawieszeniem działalności, 25 wniosków o zmianę ze wznowieniem działalności i 26 wniosków o wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG.

2. Informacje Finansowe

Podstawowym zadaniem gminy jest zaspokajanie podstawowych potrzeb wspólnoty, czyli wszystkich jej mieszkańców. W celu realizacji tego zadania gmina prowadzi działalność finansową, polegającą na pobieraniu dochodów i realizowaniu wydatków. Działalność ta, prowadzona samodzielnie w oparciu o własny budżet ma charakter wieloaspektowy i wielokierunkowy. Złożoność działalności gminy generuje powstawanie problemów, które gmina musi rozwiązywać przy ograniczonych zasobach i nieograniczonych potrzebach. Samodzielność gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb jest jednak ograniczona. Wynika to z faktu, iż gmina oprócz środków własnych korzysta również ze środków przyznanych z budżetu państwa w formie dotacji oraz subwencji. Ponadto pobiera podatki i opłaty, zaciąga pożyczki i kredyty. Działalność finansowa jest prowadzona według określonych zasad, które są wyznaczone przez ogólne, powszechnie obowiązujące reguły postępowania, bez naruszenia konstytucyjnie zagwarantowanej samodzielności gminy jako podmiotu publiczno-prawnego. Możliwości gminy w realizowaniu zaplanowanych inwestycji są zależne od wielkości źródeł dochodów. Ograniczoność środków jakimi gmina dysponuje powoduje konieczność dokonywania wyborów inwestycji, jakie należy realizować w pierwszej kolejności.

Informacja dotycząca finansów Gminy Rypin sporządzona została w oparciu o sprawozdania budżetowe.

2.1. Wysokość budżetu w 2018 r.

Dochody

Prognozowane na 2018 rok dochody budżetu Gminy Rypin zostały wykonane w wysokości 34 605 198,59 zł, co stanowi 95,3 % planu, z tego: dochody bieżące w kwocie 34 495 784,62 zł i dochody majątkowe w wysokości 109 413,97 zł.

Dochodami budżetu są: dochody własne, subwencje ogólne, dotacje celowe. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gmin i powiatów, zasady ich ustalania i gromadzenia oraz zasady ustalania i przekazywania subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W wyniku obniżenia w 2018 roku przez Radę Gminy maksymalnych stawek podatków i opłat lokalnych oraz z tytułu udzielonych ulg i zwolnień, a także udzielonych umorzeń i odroczeń terminu płatności przez organ podatkowy uzyskano dochody niższe o kwotę 1 153 347,76 zł, co stanowi 10,2 % wykonanych dochodów własnych.

Wydatki

Zaplanowane wydatki wykonano w wysokości 37 079 237,66 zł, co stanowi 95,1 % planu, w tym wydatki bieżące w kwocie 30 891 526,32 zł i wydatki majątkowe w wysokości 6 187 711,34 zł.

Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez gminę. W wielkości poszczególnych rodzajów wydatków znajdują odbicie kierunki i zakres zadań powierzonych gminie do wykonania. W strukturze wydatków bieżących największą część stanowią wydatki na finansowanie edukacji, pomocy społecznej i rodziny. Gmina ponosi również wydatki bieżące w zakresie gospodarki komunalnej, która obejmuje m.in. ochronę środowiska, utrzymanie dróg, oświetlenie ulic gospodarowanie odpadami, utrzymanie urządzeń komunalnych.

Budżet za 2018 rok zamknął się deficytem budżetowym w wysokości 2 474 039,07 zł, przy planowanym deficycie 2 670 428,00 zł.

2.2. Poziom zadłużenia i zobowiązania wymagalne

W omawianym okresie Gmina nie zaciągnęła nowych zobowiązań finansowych. Spłaty rat kredytów i pożyczek z kosztami obsługi długu w 2018 roku wyniosły 112 820,62 zł, co stanowi 0,3 % wykonanych dochodów budżetowych.

W dniu 30 sierpnia 2017 roku została podpisana umowa na pożyczkę inwestycyjną z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu umowa Nr PW17014/GW-in na kwotę 255 920,00 zł na dofinansowanie zadania pn.: „Zakup koparko – ładowarki na potrzeby gospodarowania infrastrukturą wodociągowo – kanalizacyjną na terenie Gminy Rypin”. Zadani zostało zakończone i rozliczone. Na dzień 31 grudnia 2018 roku niespłacona kwota pożyczki wynosiła 150 920,00 zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Gmina nie posiada zobowiązań wymagalnych.

2.3. Zaległości podatkowe podatników

Zaległości podatkowe posiadają następujący podatnicy:

- 1) Osoby fizyczne:
  - 213 pozycji na kwotę 171 278,93 zł (podatek od nieruchomości),
  - 198 pozycji na kwotę 61 674,17 zł (podatek rolny),
  - 21 pozycji na kwotę 2 353,20 zł (podatek leśny).
- 2) Osoby prawne:
  - 3 pozycje na kwotę 2 047,37 zł (podatek od nieruchomości).

Z analizy zaległości wynika, że dłużnikami gminy są w szczególności osoby fizyczne. W stosunku do wszystkich dłużników podejmowane są działania w celu ściągnięcia należności, polegające na prowadzeniu postępowań egzekucyjnych, indywidualnych rozmowach z dłużnikami, zabezpieczeniu wierzytelności gminy poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej i ustawowej na majątku dłużnika.

3. Realizacja inwestycji

3.1. Zadania inwestycyjne w roku 2018

Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2018 roku						
L.p.	Nazwa zadania	Koszty poniesione	Wkład własny	Uzyskane dofinansowanie		Uwagi
				2018 r.	2019 r.	
1	Regulacja gospodarki wodno – melioracyjnej na terenie gminy	8 435,50	8 435,50	0,00	0,00	Zadanie zakończone
2	Budowa studni głębinowej w miejscowości Starorypin	319 000,86	319 000,86	0,00	0,00	Zadanie zakończone
3	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sadłowo z przewodem tłocznym do Starorypina Prywatnego etap I	280 324,45	208 426,55	0,00	71 897,90	Zadanie w trakcie realizacji w 2 -ch etapach dofinansowanie PROW na lata 2014-2020
4	Rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej	77 869,63	77 869,63	0,00	0,00	Zadanie zakończone
5	Wykonanie zabezpieczenia technicznego stacji uzdatniania wody	50 406,50	50 406,50	0,00	0,00	Zadanie zakończone
6	Remont drogi gminnej w miejscowości Godziszewy	185 030,88	185 030,88	0,00	0,00	Zadanie zakończone
7	Remont drogi wewnętrznej w miejscowości Balin	167 020,99	167 020,99	0,00	0,00	Zadanie zakończone
8	Przebudowa drogi gminnej Sikory – Gniazdek	382 481,59	321 233,59	61 248,00	0,00	Zadanie zakończone - dofinansowanie z FOGR
9	Przebudowa drogi gminnej Rypałki – Rypałki	579 642,96	579 642,96	0,00	0,00	Zadanie zakończone
10	Przebudowa drogi gminnej Rusinowo Marianki	349 941,06	349 941,06	0,00	0,00	Zadanie zakończone
11	Przebudowa drogi gminnej Linne – Sadłowo	429 783,49	429 783,49	0,00	0,00	Zadanie zakończone
12	Budowa chodników przy drogach gminnych	50 669,71	50 669,71	0,00	0,00	Zadanie zakończone
13	Remont drogi w Kowalkach	4 115,70	4 115,70	0,00	0,00	Zadanie zakończone
14	Remont drogi puszca Rządowa – Szczerby	7 710,00	7 710,00	0,00	0,00	Zadanie zakończone
15	Opracowanie dokumentacji pod przyszłe inwestycje	60 575,00	60 575,00	0,00	0,00	Zadanie zakończone

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

16	Przebudowa drogi powiatowej Michałki – Sadłowo	352 102,97	352 102,97	0,00	0,00	Zadanie zakończone
17	Rozbudowa drogi powiatowej Rypin – Starorypin	61 500,00	61 500,00	0,00	0,00	Zadanie zakończone
18	Zakup infrastruktury technicznej, e-Administracja oraz System Informacji Przestrzennej	18 775,95	2 816,39	15 959,56	0,00	Zadanie w trakcie realizacji - dofinansowanie PROW na lata 2014-2020
19	Zakup sprzętu nagłaśniającego oraz systemu do głosowania wraz z wideorejestratorem z kamerą	43 817,59	43 817,59	0,00	0,00	Zadanie zakończone
20	Poprawa efektywności energetycznej budynku administracyjnego	965 771,00	390 992,07	0,00	574 778,93	Zadanie zakończone - dofinansowanie RPO na lata 2014-2020
21	Zakup pieca konwekcyjno - parowego	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	Zadanie zakończone
22	Zakup serwera plików QNAP	6 927,36	6 927,36	0,00	0,00	Zadanie zakończone
23	Rozbudowa Brodnickiego Centrum Caritas (dotacja celowa)	4 000,00	4 000,00	0,00	0,00	Dofinansowanie w formie dotacji
24	Wymiana źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi na terenie gminy	40 000,00	20 000,00	20 000,00	0,00	Zadanie zakończone dofinansowanie z WFOŚiGW w Toruniu
25	Remont i rozbudowa świetlic wiejskich	126 879,34	126 879,34	0,00	0,00	Zadanie zakończone
26	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Cetki	132 237,16	132 237,16	0,00	0,00	Zadanie zakończone
27	Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Cetkach	71 952,05	26 169,05	0,00	45 783,00	Zadanie zakończone - złożony wniosek o płatność dofinansowanie z PROW 2014-2020
28	Poprawa efektywności energetycznej pałacu w Sadłowie	849 483,60	59 113,68	0,00	790 369,92	Zadanie zakończone - złożony wniosek o płatność dofinansowanie z RPO 2014-2020
29	Budowa ogólnodostępnych siłowni napowietrznych	138 983,70	98 049,70	0,00	40 934,00	Zadanie zakończone - dofinansowanie z PROW 2014-2020

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

30	Zagospodarowanie terenu poprzez budowę ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno – wypoczynkowej w Balinie	371 095,30	250 341,75	0,00	120 753,55	Zadanie zakończone - dofinansowanie z PROW 2014-2020
31	Zakup i montaż siłowni zewnętrznych	21 177,00	15 177,00	6 000,00	0,00	Zadanie zakończone - dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego
Razem		6 187 711,34	4 439 986,48	103 207,56	1 644 517,30	

3.2. Poziom wydatków inwestycyjnych i ich udział w wydatkach budżetu gminy

Wskaźnik zrealizowanych wydatków inwestycyjnych w stosunku do poniesionych wydatków ogółem w roku 2018, ukształtował się na poziomie 16,69 %. Środki zaplanowane na zadania inwestycyjne wykonane zostały w 96,96 %. Wszystkie zaplanowane zadania inwestycyjne realizowane były zgodnie założonym z planem.

3.3. Fundusz sołecki

Sołectwa mają do dyspozycji określony budżet, w ramach którego mogą działać, realizując inwestycje w obrębie swoich wsi, takie jak np. budowa chodnika przy drodze gminnej, zakup wyposażenia do świetlic wiejskich, budowa placu zabaw dla dzieci, doposażenie szkoły w materiały edukacyjne, organizacja imprez okolicznościowych i kulturalnych, oświetlenie drogi gminnej, remont wiaty przystankowej, sadzenie drzew lub krzewów.

Realizacja przedsięwzięć w ramach Funduszu Sołeckiego w 2018 roku

Lp.	Nazwa sołectwa	Plan	Wykonanie	Stopień realizacji %
1	2	3	4	5
1	Balin	25 369,63	25 361,23	99,97%
1.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Balin	14 130,00	14 125,32	99,97%
1.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 000,00	3 000,00	100,00%
1.3	Doposażenie placu zabaw, ogrodzenie terenu wokół stawu, utrzymanie zieleni i porządku w sołectwie	2 935,00	2 934,30	99,98%
1.4	Doposażenie świetlicy wiejskiej	1 300,00	1 296,98	99,77%
1.5	Zakup elementów do budowy oświetlenia infrastruktury rekreacyjno- wypoczynkowej w	4 004,63	4 004,63	100,00%

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

	Balinie			
2	Borzymin	21 688,85	21 665,94	99,89%
2.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Borzymin	16 238,85	16 238,85	100,00%
2.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	1 950,00	1 927,09	98,83%
2.3	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie Borzymin	500,00	500,00	100,00%
2.4	Budowa siłowni na wolnym powietrzu	3 000,00	3 000,00	100,00%
3	Cetki	15 435,50	15 435,50	100,00%
3.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Cetki	5 000,00	5 000,00	100,00%
3.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 200,00	4 200,00	100,00%
3.3	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie Cetki, doposażenie kompleksu rekreacyjnego	6 235,50	6 235,50	100,00%
4	Czyżewo	20 659,82	20 645,61	99,93%
4.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Czyżewo	16 000,00	16 000,00	100,00%
4.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 359,82	3 359,61	99,99%
4.3	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	800,00	800,00	100,00%
4.4	Doposażenie świetlicy wiejskiej	500,00	486,00	97,20%
5	Dębiany	18 443,44	17 759,46	96,29%
5.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Dębiany	5 000,00	4 881,87	97,64%
5.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 000,00	2 993,32	99,78%
5.3	Zakup materiałów do ogrodzenia terenu przy świetlicy	6 800,00	6 740,83	99,13%
5.4	Dofinansowanie zadań SP w Zakroczu	500,00	500,00	100,00%
5.5	Oczyszczanie rowu melioracyjnego na działkach gminnych na terenie sołectwa Dębiany	500,00	0,00	0,00%
5.6	Zakup i ułożenie kostki betonowej	2 643,44	2 643,44	100,00%
6	Dylewo	15 079,29	15 075,38	99,97%
6.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Dylewo	6 000,00	6 000,00	100,00%
6.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 779,29	3 779,29	100,00%
6.3	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Dylewie	3 520,00	3 519,99	100,00%
6.4	Zakup kostki betonowej	1 280,00	1 276,10	99,70%
6.5	Dofinansowanie zadań SP w Zakroczu	500,00	500,00	100,00%
7	Głowińsk	30 593,95	30 575,19	99,94%
7.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Głowińsk	19 090,00	19 090,00	100,00%
7.2	Doposażenie placu zabaw, utrzymanie zieleni w sołectwie, remont wejścia do świetlicy - zakup kostki	960,00	951,45	99,11%
7.3	Doposażenie świetlicy wiejskiej	7 093,95	7 093,95	100,00%
7.4	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 450,00	3 439,79	99,70%

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

8	Godziszewy	23 865,65	23 824,17	99,83%
8.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Godziszewy	10 000,00	9 963,00	99,63%
8.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 865,65	2 861,74	99,86%
8.3	Dofinansowanie rozbudowy strażnicy OSP w Godziszewach (zakup materiałów budowlanych)	11 000,00	10 999,43	99,99%
9	Jasin	16 424,95	16 423,57	99,99%
9.1	Doposażenie altany wiejskiej	12 424,95	12 424,95	100,00%
9.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 000,00	3 998,62	99,97%
10	Kowalki	32 177,08	32 162,05	99,95%
10.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Kowalki	10 000,00	10 000,00	100,00%
10.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 177,08	2 177,08	100,00%
10.3	Wyjazd studyjny	2 000,00	2 000,00	100,00%
10.4	Dofinansowanie rozbudowy strażnicy wiejskiej	10 000,00	10 000,00	100,00%
10.5	Rewitalizacja i odnowa parku wiejskiego	8 000,00	7 984,97	99,81%
11	Linne	16 741,58	16 469,01	98,37%
11.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Linne	13 441,58	13 171,42	97,99%
11.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 300,00	2 298,83	99,95%
11.3	Zakup nagród dla uczniów SP w Sadłowie	1 000,00	998,76	99,88%
12	Marianki	22 955,36	22 907,80	99,79%
12.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Marianki	1 000,00	1 000,00	100,00%
12.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 955,36	2 907,80	98,39%
12.3	Budowa chodnika	19 000,00	19 000,00	100,00%
13	Podole	11 200,63	11 200,63	100,00%
13.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Podole	8 200,63	8 200,63	100,00%
13.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	1 500,00	1 500,00	100,00%
13.3	Dofinansowanie Dożynek Gminnych	500,00	500,00	100,00%
13.4	Dofinansowanie zadań SP w Starorypinie Rządowym	1 000,00	1 000,00	100,00%
14	Puszcza Rządowa	21 490,96	21 490,96	100,00%
14.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Puszcza Rządowa	11 990,96	11 990,96	100,00%
14.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 000,00	2 000,00	100,00%
14.3	Zakup piłkochwyłów oraz pozostałych elementów na boisko wiejskie	6 000,00	6 000,00	100,00%
14.4	Dofinansowanie zadań SP w Zakroczu	500,00	500,00	100,00%
14.5	Doposażenie świetlicy wiejskiej w Puszczy Rządowej (zakup sprzętu AGD)	1 000,00	1 000,00	100,00%
15	Rusinowo	32 018,76	31 986,71	99,90%
15.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa	6 518,76	6 518,76	100,00%

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

	Rusinowo			
15.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 500,00	4 495,09	99,89%
15.3	Budowa i wyposażenie placu zabaw	10 000,00	9 989,04	99,89%
15.4	Doposażenie świetlicy wiejskiej	10 800,00	10 799,39	99,99%
15.5	Utrzymanie estetyki i zieleni w sołectwie	200,00	184,43	92,22%
16	Rypalki Prywatne	19 314,16	19 295,45	99,90%
16.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Rypalki Prywatne	4 900,00	4 881,87	99,63%
16.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 800,00	2 799,42	99,98%
16.3	Doposażenie świetlicy wiejskiej	6 614,16	6 614,16	100,00%
16.4	Doposażenie boiska wiejskiego	5 000,00	5 000,00	100,00%
17	Sadłowo	28 179,68	28 179,33	100,00%
17.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Sadłowo	7 500,00	7 500,00	100,00%
17.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 679,68	2 679,33	99,99%
17.3	Zakup materiałów budowlanych z przeznaczeniem na budowę chodnika na terenie sołectwa Sadłowo	18 000,00	18 000,00	100,00%
18	Nowe Sadłowo	15 039,72	15 039,07	100,00%
18.1	Budowa drogi gminnej nr 311 Linne-Sadłowo Nowe-Sadłowo Rumunki	12 500,00	12 500,00	100,00%
18.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	1 000,00	1 000,00	100,00%
18.3	Zakup nagród dla uczniów SP w Sadłowie	539,72	539,07	99,88%
18.4	Zakup i montaż tablic informacyjnych	1 000,00	1 000,00	100,00%
19	Sikory	14 960,56	14 822,41	99,08%
19.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Sikory	9 410,56	9 315,46	98,99%
19.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	4 000,00	3 997,14	99,93%
19.3	Zakup i montaż lamp oświetleniowych	1 550,00	1 509,81	97,41%
20	Starorypin Prywatny	24 419,75	24 418,73	100,00%
20.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Starorypin Prywatny	14 300,00	14 300,00	100,00%
20.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	1 119,75	1 119,17	99,95%
20.3	Remont świetlicy wiejskiej w sołectwie Starorypin Prywatny - zakup materiałów	9 000,00	8 999,56	100,00%
21	Starorypin Rządowy	12 665,02	12 658,82	99,95%
21.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Starorypin Rządowy	9 315,02	9 315,02	100,00%
21.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	500,00	499,90	99,98%
21.3	Budowa parkingu przy boisku wiejskim	2 350,00	2 343,90	99,74%
21.4	Dofinansowanie zadań SP w Starorypinie Rządowym	500,00	500,00	100,00%
22	Stawiska	17 414,41	17 402,15	99,93%
22.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa	12 860,00	12 857,58	99,98%

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

	Stawiska			
22.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	2 430,00	2 426,53	99,86%
22.3	Dofinansowanie zadań SP w Starorypinie Rządowym	600,00	598,05	99,68%
22.4	Zakup wyposażenia dla OSP w Rypałkach Prywatnych	1 000,00	1 000,00	100,00%
22.5	Zakup tablic informacyjnych dla sołectwa Stawiska	524,41	519,99	99,16%
23	Stępowo	23 192,83	23 177,59	99,93%
23.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Stępowo	20 000,00	20 000,00	100,00%
23.2	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	3 192,83	3 177,59	99,52%
24	Zakrocz	15 672,97	15 661,44	99,93%
24.1	Remont dróg gminnych na terenie sołectwa Zakrocz	1 000,00	1 000,00	100,00%
24.2	Budowa siłowni na wolnym powietrzu	6 000,00	6 000,00	100,00%
24.3	Zakup i montaż tablicy oświetleniowej na strażnicy WOSP, doposażenie oraz remont strażnicy WOSP	7 000,00	6 998,79	99,98%
24.4	Pobudzenie aktywności obywatelskiej oraz upowszechnianie idei samorządowej	1 672,97	1 662,65	99,38%
Ogółem		495 004,55	493 638,20	99,72%

4. Infrastruktura techniczna i zagospodarowanie przestrzenne

4.1. Wodociągi i kanalizacja

Sytuacja w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę przedstawia się korzystnie. Do sieci wodociągowej podłączonych jest około 72% gospodarstw indywidualnych. Woda dostarczana jest mieszkańcom gminy, po jej przygotowaniu do spożycia, z czterech stacji uzdatniania, będących własnością Gminy. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 30 miejscowości.

Stacje uzdatniania wody (hydrofornie) znajdują się w:

- Borzymin – o wydajności 37 m³/h
- Kowalki - o wydajności 42 m³/h
- Sadłowo - o wydajności 37 m³/h
- Starorypin Prywatny - o wydajności 47 m³/h

Na dzień 31.12.2018 r. długość sieci wodociągowej czynnej bez przyłączy wynosiła 194,6 km, natomiast z przyłączami 332 km. Długość sieci kanalizacyjnej wynosił 35,4 km. Ścieki odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków w Rypinie.

W 2018 roku rozbudowana została sieć wodociągowa, według poniższego zestawienia.

Lp.	Sieć wodociągowa [miejscowość]	Długość [mb]
1.	Godziszewy	595
2.	Podole	65
3.	Kwiatkowo	20
4.	Rypalki Prywatne	160
5.	Sadłowo	90
6.	Stępowo	350
7.	Rusinowo	100 + 100 mb kanalizacja

W 2018 roku produkcja wody wyniosła 427,7 tys.m³, natomiast sprzedaż – 379,9 tys. m³. Straty w sieci wynoszą 98,9 tys. m³. Na cele technologiczne zużyto 8 tys. m³. Zakupiono od miasta Rypin 59,1 tys. m³ wody dla gospodarstw indywidualnych znajdujących się na

pograniczu gminy Rypin a miasta Rypin. Ilość ścieków odprowadzonych wynosiła 95,6 tys. m³.

Wpływy z tytułu dostarczenia wody za rok 2018 wyniosły 1 394 329,12 zł. Zaległości z tytułu opłaty za wodę na koniec 2018 roku wyniosła ok. 204 tys. zł. Od maja 2018 roku został wprowadzony abonament za utrzymanie wodomierza w wysokości 2 zł/ netto za m-c.

W czerwcu 2018 r. przystąpiono do realizacji zadania pn.: ”Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Sadłowo z przewodem tłocznym do Starorypina Prywatnego”.

Inwestycja ta o wartości ponad 2,3 mln złotych jest również współfinansowana ze środków UE w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Dofinansowanie ma wynieść 63,63% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. W wyniku realizacji w/w zadania powstanie ponad 8,095 km sieci kanalizacyjnej z 23 przyłączami kanalizacyjnymi. Planowany termin zakończenia realizacji inwestycji to 31 maj 2019 roku.

W roku sprawozdawczym na terenie gminy Rypin wybudowano 13 przydomowych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenach prywatnych nieruchomości.

4.2. Oświetlenie

W celu optymalizacji kosztów energii elektrycznej Gmina Rypin zrzeszona jest w Pomorskiej Grupie Konsultingowej S.A. Uczestnictwo w grupie zakupowej polega na przygotowaniu i przeprowadzeniu wyboru wykonawcy na zakup energii. Wybór wykonawcy dokonywany jest corocznie w przetargu nieograniczonym, przeprowadzanym w imieniu gmin zrzeszonych w Grupie Zakupowej przez Urząd Miasta Rypin. Z Wykonawcą wybranym w przetargu Gmina zawiera umowę sprzedaży energii elektrycznej. W wyniku przeprowadzonych działań oraz dzięki bardzo dużemu zapotrzebowaniu instytucji zrzeszonych w grupie zakupowej stawka 1 kWh jest niższa niż ta którą można było uzyskać podczas indywidualnych negocjacji gminy i podległych jej jednostek. Usługi oświetleniowe obejmujące zapewnienie pełnej sprawności technicznej opraw ulicznych w ilości 135 szt., świadczyła Energia Polska.

4.3. Drogi

Obsługę komunikacyjną Gminy Rypin zapewnia system dróg o znaczeniu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Zestawienie długości dróg na terenie gminy:

- drogi wojewódzkie - 28,094 km
- drogi powiatowe - 41,591 km
- drogi gminne - 140,480 km (z czego 75,380 km tj. 53,66% stano siwą drogi utwardzone)

Na terenie gminy Rypin swój przebieg zaznaczają cztery trasy dróg wojewódzkich. Posiadają one nawierzchnię utwardzoną (asfaltobeton). Są to drogi klasy technicznej III i IV relacji:

- Nr 534 Grudziądz – Wąbrzeźno – Golub – Dobrzyń – Rypin,
- Nr 557 Rypin – Lipno,
- Nr 560 Brodnica - Rypin - Sierpc - Bielsk,
- Nr 563 Rypin – Żuromin – Mława.

Do dróg powiatowych występujących na terenie gminy Rypin zaliczamy drogi relacji:

- Długie – Rakowo – Cetki,
- Rakowo – Czyżewo – Rusinowo,
- Długie – Rypin,
- Starorypin Rządowy – Rypin,
- Michałki – Starorypin Rządowy,
- Michałki – Sadłowo,
- Nowe Zasady – Sadłowo – Godziszewo,
- Borzymin – Głowińsk,
- Cetki – Balin,
- Rypin – Pręczi,
- Dylewo – Rogowo,
- Godziszewy – Dylewo,
- Wygoda – Sosnowo,
- Puszcza Miejska – Skrwilno,

Wszystkie wyżej wymienione drogi powiatowe posiadają nawierzchnie twarde – klasa techniczna V.

Drogi gminne

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym stanowiące sieć dróg służących miejscowym potrzebom z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Rodzaje nawierzchni i ich długość zgodnie z ewidencją dróg stan na 31.12.2018 r.:

- drogi o nawierzchni utwardzonej 75.380 km (53,66 %)

- drogi o nawierzchni gruntowej 65.100 km (46,34 %)

Na bieżąco prowadzone są remonty dróg gminnych oraz w miarę możliwości finansowych kompleksowe modernizacje.

Przeprowadzone inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej w roku 2018:

Budżet Gminy Rypin – plan: 2.640.803 zł, wykonanie: 2.630.574,35 zł (99,61 %)

- opracowanie dokumentacji pod przyszłe inwestycje – 50.616,10 zł,
- remont drogi gminnej w miejscowości Godziszewy – 185.030,88 zł,
- remont drogi wewnętrznej w miejscowości Balin – 167.020,99 zł,
- przebudowa drogi gminnej Sikory – Gniazdek – 382.481,59 zł,
- przebudowa drogi gminnej Rypałki – Rypałki – 579.642,96 zł,
- przebudowa drogi gminnej Rusinowo Marianki – 349.941,06 zł,
- przebudowa drogi gminnej Linne – Sadłowo – 429.783,49 zł,
- budowa chodników przy drogach gminnych – 43.045,58 zł,
- remont drogi w Kowalkach – 4.115,70 zł,
- remont drogi puszcza Rządowa – Szczerby – 7.710 zł,
- opracowanie dokumentacji pod przyszłe inwestycje – 60.575 zł,
- przebudowa drogi powiatowej Michałki – Sadłowo – 352.102,97 zł (pomoc finansowa dla Powiatu Rypińskiego),
- rozbudowa drogi powiatowej Rypin – Starorypin – 61.500 zł (pomoc finansowa dla Powiatu Rypińskiego).

Na zadania z zakresu bieżącego utrzymania dróg wydatkowano kwotę 1.144.643,56 zł. Na kwotę składały się: wynagrodzenia i pochodne pracowników drogowych, umieszczenia w pasie drogi urządzeń infrastrukturalnych, zakupu kruszywa, remontu dróg gminnych poprzez nawożenie piaskiem i żwirem, odśnieżania dróg gminnych, wyłączenia gruntów z produkcji rolnej, zakupu rur betonowych, zakupu paliwa, oleju napędowego, usług telekomunikacyjnych, zakupu części zamiennych do równiarki, koparko-ładowarki itp.

Na realizację inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej w roku 2018 gmina otrzymała dotację celową na kwotę 61.248 zł – zadanie pn. „Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie geodezyjnym Sikory” („Przebudowa drogi gminnej Sikory – Gniazdek”). Zadanie inwestycyjne zrealizowano z Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – Urząd Marszałkowski w Toruniu.

Przejmowanie nieruchomości w związku z budową dróg gminnych

Wykaz nieruchomości gruntowych, które przeszły z mocy prawa na własność Gminy Rypin na podstawie decyzji Starosty Rypińskiego nr BG.6740.1.7.2018 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Rozbudowa drogi gminnej na 120311C Linne – Sadłowo Nowe – Sadłowo Rumunki etap II” z dnia 05.10.2018 r.:

Lp.	Nr działki	Obręb ewidencyjny	Powierzchnia działki [ha]	Wartość nieruchomości [zł]
1.	239/1	Sadłowo	0,0060	612,00
2.	247/1	Sadłowo	0,0672	4 040,49
3.	247/3	Sadłowo	0,0324	589,02
4.	247/4	Sadłowo	0,0313	4 009,49
5.	252/1	Sadłowo	0,0001	103,00
6.	261/1	Sadłowo	0,0023	234,00
7.	240/1	Sadłowo Rumunki	0,0010	144,67
8.	240/2	Sadłowo Rumunki	0,0003	2 521,33
9.	251/1	Sadłowo Rumunki	0,0005	4 247,00
10.	242/1	Sadłowo	0,0170	1 734,74
11.	243/1	Sadłowo	0,0758	7 734,91
12.	254/1	Sadłowo	0,0029	295,93
13.	254/2	Sadłowo	0,0095	969,42
14.	244/1	Sadłowo Rumunki	0,0024	3 551,42
15.	255/1	Sadłowo Rumunki	0,0010	367,39
16.	260/4	Sadłowo Rumunki	0,0020	132,67
17.	260/5	Sadłowo Rumunki	0,0302	4 847,48
18.	260/6	Sadłowo Rumunki	0,0170	1 245,04
19.	248/1	Sadłowo	0,0024	244,00
SUMA			0,8177	37 624,00

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

Wykaz nieruchomości gruntowych, które przeszły z mocy prawa na własność Gminy Rypin na podstawie decyzji Starosty Rypińskiego nr BG.6740.1.7.2018 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Rozbudowa drogi gminnej na 120311C Linne – Sadłowo Nowe – Sadłowo Rumunki etap II” z dnia 05.10.2018 r.

Lp.	Nr działki	Obręb ewidencyjny	Powierzchnia działki [ha]	Wartość nieruchomości [zł]
1.	239/1	Sadłowo	0,0060	612,00
2.	247/1	Sadłowo	0,0672	4 040,49
3.	247/3	Sadłowo	0,0324	589,02
4.	247/4	Sadłowo	0,0313	4 009,49
5.	252/1	Sadłowo	0,0001	103,00
6.	261/1	Sadłowo	0,0023	234,00
7.	240/1	Sadłowo Rumunki	0,0010	144,67
8.	240/2	Sadłowo Rumunki	0,0003	2 521,33
9.	251/1	Sadłowo Rumunki	0,0005	4 247,00
10.	242/1	Sadłowo	0,0170	1 734,74
11.	243/1	Sadłowo	0,0758	7 734,91
12.	254/1	Sadłowo	0,0029	295,93
13.	254/2	Sadłowo	0,0095	969,42
14.	244/1	Sadłowo Rumunki	0,0024	3 551,42
15.	255/1	Sadłowo Rumunki	0,0010	367,39
16.	260/4	Sadłowo Rumunki	0,0020	132,67
17.	260/5	Sadłowo Rumunki	0,0302	4 847,48
18.	260/6	Sadłowo Rumunki	0,0170	1 245,04
19.	248/1	Sadłowo	0,0024	244,00
SUMA			0,8177	37 624,00

4.4. Zagospodarowanie przestrzenne

Na koniec roku 2018 na terenie Gminy Rypin obowiązywało 21 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. Uchwała Nr 75/95 Rady Gminy w Rypinie z dnia 27 września 1995 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Czarownica wieś Borzymin (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 10 z dnia 22 listopada 1995 r. poz. 74.).
2. Uchwała Nr 103/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29 czerwca 1996 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Długie wieś Rakowo (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 14 z dnia 9 września 1995 r. poz. 111.).
3. Uchwała Nr 104/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29.06.1996 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie zmiany funkcji dla gruntu rolnego na tereny pod urządzenia infrastruktury technicznej związanej z rozbudową Zakładu „GASPOL” spółka z o.o. (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 11, poz. 96 z dnia 14.08.1996 r.).
4. Uchwała Nr 105/96 Rady Gminy w Rypinie z dnia 29.06.1996 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie zmiany funkcji dla gruntu rolnego na tereny pod urządzenia infrastruktury technicznej związanej z budową pośredniej stacji pomp na „Pomorskim rurociągu Ropy Naftowej” w Puszczy Miejskiej wraz z dosyłowymi liniami elektroenergetycznymi 110 kV (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 11, poz. 97 z dnia 14.08.1996 r.).
5. Uchwała nr 136/97 Rady Gminy w Rypinie z dnia 18 kwietnia 1997 r. w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dotyczących dopuszczenia funkcji mieszkalno- usługowej na terenach rekreacyjno-wypoczynkowych nad jeziorem Długie we wsi rakowo sołectwo Czyżewo (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Włocławskiego Nr 15, poz. 74 z dnia 19.07.1997 r.).

6. Uchwała nr 12/98 Rady Gminy Rypin z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla budynków mieszkalnych jednorodzinnych położonych we wsi Cetki gm. Rypin działki o numerach ewidencyjnych 34/1, 34/2, 34/3, 35, 104 i część działki nr 36 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 27, poz. 183 z dnia 1999-04-21).
7. Uchwała nr 13/98 Rady Gminy Rypin z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych położonych nad jeziorem Długie wieś Rakowo sołectwo Czyżewo oraz Borzymin nad jeziorem Czarownica, dotyczących rozszerzenia zapisów ustaleń z zakresu architektury i zagospodarowania przestrzennego (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 27, poz. 184 z dnia 1999-04-21).
8. Uchwała nr 171/02 Rady Gminy Rypin z dnia 25 czerwca 2002 w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rypin w części wsi Marianki obejmującego teren o funkcji mieszkalno-rolnej na funkcję przemysłowo-usługową wielofunkcyjną (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 90, poz. 1848 z dnia 2002-07-26).
9. Uchwała nr XVIII/126/08 Rady Gminy Rypin z dnia 2 września 2008 w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obejmującym fragment wsi Dylewo (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 127, poz. 2029 z dnia 2010-10-09).
10. Uchwała nr XXII/159/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin, obejmującego fragment wsi Dylewo, działkę o nr ewidencyjnym 131/1, przeznaczoną pod funkcję produkcyjno-usługową (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 785 z dnia 2009-04-17).
11. Uchwała nr XXII/160/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Plan obejmuje fragment wsi Dylewo, działkę o nr ewidencyjnym 37, przeznaczoną pod

funkcję produkcyjno-usługową (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 786 z dnia 2009-04-17).

12. Uchwała nr XXII/161/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 25 lutego 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin. Plan obejmuje fragment wsi Głowińsk, działkę o numerze ewidencyjnym 265, z przeznaczeniem pod funkcję mieszkaniowo-usługową (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 36, poz. 787 z dnia 2009-04-17).
13. Uchwała nr XXIV/185/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 27 maja 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Rządowy działka o nr ewidencyjnym 15/2 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 78, poz. 1402 z dnia 2009-07-24).
14. Uchwała nr XXVI/194/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 11 sierpnia 2009 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w fragmencie wsi Rusinowo na działkach o nr ewidencyjnych: 326/8 i 481/4 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 123, poz. 2054 z dnia 2009-12-07).
15. Uchwała nr XXVII/199/09 RADY GMINY RYPIN z dnia 22 września 2009 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Rakowo sołectwo Czyżewo, działki o nr ewidencyjnych: 367/2 i 367/3 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 123, poz. 2055 z dnia 2009-12-07).
16. Uchwała nr XXXVII/255/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dla wybranego obszaru położonego w miejscowości Puszcza Miejska (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 214, poz. 2985 z dnia 2010-12-30).
17. Uchwała nr XXXVII/257/10 RADY GMINY RYPIN z dnia 29 września 2010 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin dla wybranego obszaru położonego w miejscowości Puszcza Miejska - działki o nr ewidencyjnych 90, 106 i 121/7 (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 214, poz. 2986 z dnia 2010-12-30).

18. Uchwała nr IV/24/11 RADY GMINY RYPIN z dnia 15 lutego 2011 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Rządowy (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 153, poz. 1295 z dnia 2011-07-11).
19. Uchwała nr XXIV/141/12 RADY GMINY RYPIN z dnia 28 grudnia 2012 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Cetki (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego poz. 380 z dnia 2013-01-15).
20. Uchwała nr XXIV/142/12 RADY GMINY RYPIN z dnia 28 grudnia 2012 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego we wsi Rakowo, sołectwo Czyżewo (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego Poz. 381 z dnia 2013-01-15).
21. Uchwała nr X/78/15 RADY GMINY RYPIN z dnia 20 listopada 2015 w sprawie w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rypin w zakresie obszaru położonego w miejscowości Starorypin Prywatny (Uchwała opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2015 r., poz. 3723 z dnia 2015-11-30).

W 2018 roku wydano 152 decyzje o warunkach zabudowy:

- 115 decyzji dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 2 decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- 16 decyzji dotyczących zabudowy usługowej,
- 19 decyzji dotyczących uzupełnienia zabudowy zagrodowej w gospodarstwie rolnym.

Wydano również 4 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego:

- Przebudowa linii napowietrznej SN 15kV, budowa linii kablowej SN 15kV, budowa stacji transformatorowej słupowej 15/0,4kV dla zasilania w energię elektryczną gospodarstwa domowego ze zwiększonym poborem mocy w miejscowości Lasoty 30, dz. nr 57, gm. Rogowo, przewidziana do realizacji na dz. nr 223/2, 226, 242, 243/2 w miejscowości Kowalki.

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

- Budowa stacji bazowej telefonii komórkowej operatora P4, przewidziana do realizacji na dz. nr 86/2 w miejscowości Ławy.
- Budowa linii elektroenergetycznej kablowej nn z szafkami pomiarowymi, przewidziana do realizacji na dz. nr 182/3, 182/18, 182/5, 182/16, 182/15, 182/14, 182/13, 182/12, 182/11, 182/10, 182/9 i 182/17 w miejscowości Godziszewy.
- Budowa stacji transformatorowej STEK 20/250 "Marianki 9" oraz linii kablowych SN i nn dla zasilania budynków na dz. 220/3 w m. Podole, przewidziana do realizacji na dz. nr 220/3, 222/3, 226/11 w miejscowości Podole.

5. Gospodarka odpadami i ochrona środowiska

5.1. Gospodarka odpadami

Gmina Rypin zorganizowała odbiór odpadów komunalnych od nieruchomości zamieszkałych. Od nieruchomości niezamieszkałych tzn. zakładów, przedsiębiorstw, sklepów z terenu Gminy Rypin odbierane są odpady na podstawie umowy podpisanej bezpośrednio z odbiorcą odpadów.

W systemie gospodarowania odpadami mieliśmy na dzień 31.12.2018 1885 aktywnych deklaracji, z czego 1488 stanowiły deklaracje, w których składający deklarację oświadczał, że będzie gromadził odpady w sposób selektywny. Ogólna liczba osób zgłoszonych (zamieszkujących) w deklaracjach na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 6403.

Wpłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2018 r. wyniosły 562 980,03 zł.

Umowa na świadczenie usługi odbioru i transportu odpadów.

W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego w dniu 4 grudnia 2017 roku wyłoniono firmę świadczącą usługi w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. W 2018 roku usługi w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi świadczyło Konsorcjum firm: Przedsiębiorstwo Komunalne „KOMES” Sp. z o. o. oraz Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o. o.

Podpisano umowę na czas od dnia 01.01.2018 r. do dnia 31.12.2018 r.

Przedmiotem umowy było świadczenie usługi odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, gminnych budynków użyteczności publicznej, przystanków autobusowych, placów zabaw na terenie gminy Rypin oraz utworzenie, utrzymanie i obsługa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wraz z zagospodarowaniem zebranych odpadów. W zakres rzeczowy umowy wchodziło również zaopatrzenie nieruchomości w worki na odpady segregowane, pojemniki na odpady zmieszane.

Odpady po odebraniu są transportowane do instalacji zagospodarowania odpadów wskazanej w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami, tj. regionu 3 lipnowsko – rypińskiego, co oznacza, że zebrane na terenie Gminy Rypin odpady komunalne mogą trafić do jednego ze wskazanych w Planie RIPOK-ów.

Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy zostało przyjęte zgodnie z ofertą złożoną przez Wykonawcę i wyniosło za cały okres realizacji brutto: 594 864,00 zł (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt cztery tysiące osiemset sześćdziesiąt cztery zł).

Oplata za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Rada Gminy Rypin ustaliła, że najbardziej optymalną opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie opłata naliczana od liczby osób zamieszkałych na terenie nieruchomości. W 2018 roku opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 7,00 zł miesięcznie od osoby, jeżeli odpady komunalne były zbierane i odbierane w sposób selektywny, oraz 11,00 zł miesięcznie od osoby, jeżeli odpady komunalne nie były w sposób selektywny zbierane i odbierane. Wpłaty z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi przeznaczone były na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, tj.: odbioru, transportu, utylizacji odpadów, utrzymania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) oraz obsługi administracyjnej i informatycznej systemu.

W ramach uiszczanej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy mieli zagwarantowany odbiór odpadów zmieszanych, odbiór odpadów segregowanych, możliwość dostarczenia wytworzonych odpadów do PSZOK oraz zgodnie z obowiązującym harmonogramem odbiór odpadów ponadgabarytowych.

Działając na podstawie art. 6m ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018 r., poz. 1454 z późn. zm.), Rada Gminy Rypin uchwalała Nr III/24/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko Pomorskiego z dnia 9 stycznia 2019 r., poz. 376), ustaliła nowe stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

- w wysokości 8,00 zł miesięcznie od osoby, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,

- oraz w wysokości 12,00 zł miesięcznie od osoby, jeżeli odpady komunalne nie są w sposób selektywny zbierane i odbierane.

Nowe stawki opłat zostały naliczone od 1 lutego 2019 roku.

Deklaracje

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi naliczana jest na podstawie złożonej przez mieszkańca deklaracji. Osoby składające deklarację podają liczbę osób zamieszkujących daną nieruchomość i sposób gospodarowania odpadami.

Rodzaj i częstotliwość odbioru stałych odpadów komunalnych

W 2018 roku odpady odbierane były z podziałem na następujące frakcje:

- zmieszane odpady komunalne (zbierane do pojemnika),
- odpady komunalne zbierane selektywnie: tworzywa sztuczne, metale oraz opakowania wielomateriałowe, papier, tektura (worek żółty),
- odpady ulegające biodegradacji (worek brązowy),
- szkło (worek zielony).
- Baterie (kod 20 01 33) –we wskazanych punktach użyteczności publicznej.

Odbiór odpadów z terenu nieruchomości odbywał się następująco:

1) budynki jednorodzinne:

- a) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – raz na cztery tygodnie,
- b) papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale i szkło – raz na cztery tygodnie,
- c) odpady komunalne ulegające biodegradacji i odpady zielone: - w okresie od 1 maja do 30 września – raz na dwa tygodnie, - w okresie od 1 października do 30 kwietnia – raz na cztery tygodnie;

2) budynki wielolokalowe:

- a) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – raz na tydzień,
- b) papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale i szkło – raz na dwa tygodnie,
- c) odpady komunalne ulegające biodegradacji i odpady zielone - raz na tydzień.

Wykonawca odbierał od właścicieli nieruchomości zamieszkałych każdą ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych zgromadzonych w pojemnikach lub innych opakowaniach.

- 3) szkoły – raz na tydzień,
- 4) gminne obiekty użyteczności publicznej (świetlice, strażnice OSP, place zabaw, budynki socjalne) – raz na miesiąc,
- 5) przystanki autobusowe – 2 razy na miesiąc.

W poprzednim roku w każdej z miejscowości w formie wystawek dwa razy odbierano odpady ponadgabarytowe, w tym odpady które mogą być przyjmowane do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)

PSZOK pracował w wymiarze 110 godzin w miesiącu, w tym 16 godzin w soboty. Do punktu przyjmowane były odpady komunalne powstające w gospodarstwach domowych na terenie gminy Rypin: papier i tektura, opakowania z papieru i tektury, tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych, metale, opakowania z metali oraz opakowania wielomateriałowe, szkło oraz opakowania ze szkła, odpady zielone, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstwa domowego, zużyte opony pochodzące z gospodarstwa domowego, popiół, tekstylia i odzież.

Sprawozdawczość

Gmina zobowiązana jest (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w prawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych) do osiągnięcia poziomów odzysku odpadów segregowanych oraz ograniczenia masy składowanych odpadów biodegradowalnych. W przypadku nieosiągnięcia poziomów recyklingu na gminę może zostać nałożona kara. Wójt corocznie sporządza sprawozdanie realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, które przedkłada Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. W 2018 roku nie odnotowano przekroczenia w poziomie ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz osiągnięto odpowiedni poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (46%).

Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2018 roku wyniosła 1359,323 [Mg].

Masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych natomiast w 2018 roku wyniosła 7,380 [Mg].

5.2. Ochrona Środowiska

Program Priorytetowy EKOpiec

W 2018 roku w ramach programu Priorytetowego EKOpiec 2018 Gmina Rypin uzyskała dofinansowanie na zadanie pn. „Wymiana źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi na terenie Gminy Rypin”. Z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uzyskano wsparcie w kwocie 20.000,00 zł. Kolejne 20.000,00 zł zostało dofinansowane ze środków gminy. Z dofinansowania skorzystało 10 rodzin. Każdy z wnioskodawców otrzymał zwrot w wysokości 4 tys. Dofinansowaniu podlegała wyłącznie całkowita wymiana źródła ciepła zasilanego paliwami stałymi w budynkach i lokalach mieszkalnych na: kotły gazowe, kotły elektryczne, kotły olejowe, kotły na paliwo stałe w tym biomasę, bez dodatkowego rusztu. Dzięki realizacji inwestycji gmina uzyskała efekt ekologiczny polegający na redukcji emisji następujących zanieczyszczeń do atmosfery:

- 1) dwutlenku siarki SO₂ – 0,60 Mg/rok
- 2) tlenków azotu NO_x – 0,03 Mg/rok
- 3) dwutlenku węgla CO₂ – 18,54 Mg/rok
- 4) pyłów – 0,34 Mg/rok.

Azbest

Gmina dokonuje sukcesywnie likwidacji wyrobów zawierających azbest. W 2018 roku ze wszystkich nieruchomości objętych zadaniem usunięto wyroby zawierające azbest w łącznej ilości 105,614 Mg, w tym demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest w ilości 13,638 Mg oraz transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest w ilości 91,976 Mg. Łączna wartość przedmiotu zamówienia wyniosła 35655,06 zł. Azbest odebrano z 62 posesji na terenie gminy Rypin. Zebrane odpady zostały przekazane do utylizacji na składowisko odpadów niebezpiecznych.

Termomodernizacje obiektów

Dnia 20 lutego 2018 roku Gmina Rypin podpisała umowę na realizację zadania pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynku Urzędu Gminy”. Wykonawcą zadania było Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe TYMBUD Wojciech Szwed z miejscowości

Maszewo Duże k/Płocka. W ramach prowadzonych prac wykonano m.in. częściową wymianę instalacji elektrycznych, montaż energooszczędnych lamp oświetleniowych, wymianę zaworów termostatycznych, inne prace termomodernizacyjne jak docieplenie dachu czy montaż centrali wentylacyjnej z rekuperacją. Wszystkie prace miały na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą budynku oraz redukcję zużycia energii pierwotnej i ograniczenie emisji CO₂.

Projekt dofinansowany został ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa: Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie, nazwa działania: Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym. Wartość dofinansowania wyniosła 75% wartości kosztów kwalifikowanych. Koszt zadania wyniósł 965 771,00 zł, a dofinansowanie wyniesie 574 778,93zł i rozliczone zostanie w roku 2019.

W roku 2018 kontynuowano prace związane z poprawą efektywności energetycznej budynku pałacu w Sadłowie. Wykonawcą była Firma Wielobranżowa „KRAJAN” Jan Krawulski z Rypina. Zakres prac obejmował:

- osuszanie ścian piwnic i ścian fundamentowych,
- wymiana konstrukcji i pokrycia dachu,
- montaż okien połaciowych,
- naprawa elewacji i murów zewnętrznych,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- wymiana elementów wykończeniowych tj. parapetów i obróbek blacharskich,
- remont schodów i podestów zewnętrznych,
- remont tarasu wraz z dociepleniem,
- wykonanie kotłowni i montaż instalacji CO,
- wymiana instalacji elektrycznej + montaż opraw energooszczędnych,
- zastosowanie tynku docieplającego.

Przedmiotowy projekt również dofinansowany został z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Kod i nazwa osi priorytetowej: Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w Regionie, Kod i nazwa działania: Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i Mieszkaniowym. Wartość dofinansowania wyniosła 75% wartości kosztów kwalifikowanych. Całkowity koszt zadania wyniósł 1 286,60 zł, a dofinansowanie wyniesie 790 369,92zł i rozliczone zostanie w roku 2019.

6. Mienie komunalne

6.1. Dane dotyczące przysługujących gminie praw własności

Stan mienia komunalnego.

Na koniec roku 2018 w zasobie mienia komunalnego Gminy Rypin było 192 ha, pozostała część gruntów to tereny Skarbu Państwa 1.355 ha i tereny prywatne 11.661 ha.

Pozostałe mienie komunalne Gminy Rypin to:

1. Lokale mieszkalne:
  - 1) Borzymin 5 – 1 lokal,
  - 2) Sadłowo – 3 lokale,
  - 3) Starorypin Rządowy 13 – 1 lokal.
- 4) Lokale socjalne:
  - 5) Marianki 31 – 3 lokale,
  - 6) Marianki 31A – 4 lokale,
  - 7) Sadłowo 51 – 4 lokale
  - 8) Stępowo 37 – 2 lokale,
  - 9) Puszcza Rządowa 35 – 19 lokali + budynek gospodarczy.

2. Obiekty oświatowe:

- 1) Szkoła Podstawowa w Borzyminie,
- 2) Szkoła Podstawowa w Kowalkach,
- 3) Szkoła Podstawowa w Sadłowie,
- 4) Szkoła Podstawowa w Starorypinie Rządowym,
- 5) Szkoła Podstawowa w Stępowie,
- 6) Szkoła Podstawowa w Zakroczu.

3. Obiekty kulturalne:

- 1) Gminna Biblioteka w Kowalkach, filie w Borzyminie i Sadłowie,
- 2) Pałac w Sadłowie,
- 3) Świetlica wiejska w Dylewie,
- 4) Świetlica wiejska w Balinie,
- 5) Świetlica wiejska w Mariankach,
- 6) Świetlica wiejska w Rusinowie,
- 7) Świetlica wiejska w Puszczy Rządowej,
- 8) Świetlica wiejska w Dębianach,
- 9) Świetlica wiejska w Głowińsku,
- 10) Świetlica wiejska w Starorypinie Prywatnym.

4. Obiekty użytkowe Gminy Rypin:

- 1) Budynek Urzędu Gminy Rypin, ul. Lipnowska 4, Rypin,
- 2) Budynek garażowy – ul. Lipnowska 4, Rypin
- 3) Budynek biurowo – socjalny (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
- 4) Budynek Magazynowy Nr 2 (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
- 5) Budynek socjalno – warsztatowy Nr 3 (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
- 6) Budynek Magazynowy Nr 4 (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,
- 7) Budynek Magazynowy Nr 5 (Baza Magazynowo - Warsztatowa) – Głowińsk 39,

5. Obiekty OSP:

- 1) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Godziszewach,
- 2) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Kowalkach
- 3) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Rypalkach Prywatnych,
- 4) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Sadłowie,
- 5) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Stępowie,
- 6) Strażnica OSP i świetlica wiejska w Zakroczu.

6. Obiekty sportowe:

- 1) Orlik Kowalki,
- 2) Boisko Grot Kowalki,
- 3) Boisko przy SP Borzymin,
- 4) Boisko przy SP Sadłowo,
- 5) Boisko przy SP Stepowo,
- 6) Boisko przy SP Starorypin Rządowy,
- 7) Boisko przy SP Zakrocz,
- 8) Boisko w Parku w Sadłowie,
- 9) Kort tenisowy w Parku w Sadłowie,
- 10) Boisko przy budynku socjalnym w Puszczy Rządowej,
- 11) Boisko przy budynku socjalnym w Mariankach,
- 12) Boiska przy świetlicach wiejskich w miejscowościach: Rypałki Prywatne, Dylewo, Rusinowo, Czyżewo, Kowalki, Godziszewy, Cetki, Starorypin Prywatny.
- 13) „Siłownie na wolnym powietrzu”: Zakrocz, Stepowo, Starorypin Prywatny, Rypałki Prywatne, Rusinowo, Dębiany, Kowalki, Sadłowo, Balin, Borzymin.

7. Plac zabaw:

- 1) Plac zabaw w Balinie,
- 2) Plac zabaw w Borzyminie,
- 3) Plac zabaw w Czyżewie
- 4) Plac zabaw w Dębianach,
- 5) Plac zabaw w Dylewie,
- 6) Plac zabaw w Głowińsku,
- 7) Plac zabaw w Kowalkach,
- 8) Plac zabaw w Mariankach,
- 9) Plac zabaw w Puszczy Rządowej,
- 10) Plac zabaw w Rusinowie,
- 11) Plac zabaw w Rypałkach Prywatnych,
- 12) Plac zabaw w Sadłowie przy SP,
- 13) Plac zabaw w Sadłowie przy budynku Pałacu,
- 14) Plac zabaw w Starorypinie Rządowym,
- 15) Plac zabaw w Stępowie,
- 16) Plac zabaw w Zakroczu.

8. Obiekty wodociągowe:
  - 1) Stacja Uzdatniania Wody w Borzyminie,
  - 2) Stacja Uzdatniania Wody w Kowalkach,
  - 3) Stacja Uzdatniania Wody w Sadłowie,
  - 4) Stacja Uzdatniania Wody w Starorypinie Prywatnym
9. Sieć wodociągowa:
  - 1) Przesyłowa sieć wodociągowa – 194,6km,
  - 2) Przyłącza wodociągowe – 137,4 km,
10. Sieć kanalizacji sanitarnej:
  - 1) Sieć kanalizacji sanitarnej – 35,4km
11. Przepompownie ścieków: 13 szt
12. Tereny zieleni:
13. Obiekty drogowe:
  - 1) Na rzece Rypienica w Rusinowie – 1 szt
  - 2) Wiadukt kolejowy – 2 szt
14. Środki transportu:
  - 1) Autobus Autosan,
  - 2) MERCEDES – BENZ SPRINTER,
  - 3) Opel Vivaro,
  - 4) Żuk – Lublin,
  - 5) Volkswagen,
  - 6) Samochód ciężarowy MAN.
15. Maszyny do robót drogowych:
  - 1) Koparko – ładowarka JCB,
  - 2) Spycharka,
  - 3) Koparko – ładowarka,
  - 4) Równiarka,
  - 5) Koparka białoruś.

6.2. Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego:

Dzierżawa i użytkowanie wieczyste

Gmina posiada 5,9255 ha gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste oraz 68,3345 ha gruntów oddanych w dzierżawę.

Opłaty z tytułu użytkowania wieczystego stanowią dodatkowy stały dochód gminy. Gmina osiąga również coroczne dochody z opłat czynszowych z tytułu zawartych umów najmu i dzierżawy.

W roku 2018 gmina w związku z realizacją zadań inwestycyjnych związanych poszerzeniem i budową dróg nabyła mienie zgodnie z wykazem zamieszczonym w podrozdziale dot. budowy dróg gminnych.

Dochody Gminy Rypin w 2018 roku z tytułu praw własności wyniosły:

- a) wpłaty za użytkowanie wieczyste – 4.597,30 zł,
- b) dochody z najmu lokali mieszkalnych i użytkowych – 63.453,09 zł.

7. Oświata, wydarzenia kulturalne, promocja gminy

7.1. Oświata

Sieć szkolna w roku 2018 to:

- Szkoła Podstawowa im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalkach,
- Szkoła Podstawowa w Sadłowie,
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej – Curie w Stępowie,
- Szkoła Podstawowa w Zakroczu.

Wszystkie gminne szkoły posiadają w swojej strukturze oddziały przedszkolne.

Baza oświatowa

Gmina Rypin dysponuje sześcioma budynkami szkolnymi, które spełniają obowiązujące wymogi bezpieczeństwa oraz higieny nauki i pracy. Regularnie przeprowadzane remonty i inwestycje przyczyniają się do poprawy komfortu uczniów, nauczycieli oraz obsługi.

W 2018 roku dokonano m.in. wymiany instalacji elektrycznej oraz malowania pomieszczeń w Szkole Podstawowej w Borzyminie, przeprowadzono kompleksowy remont oraz adaptację pomieszczeń w Szkole Podstawowej w Kowalkach, poprawy nawierzchni brukowej w otoczeniu Szkoły Podstawowej w Zakroczu, tworząc parking, wpływający na estetykę, funkcjonalność oraz na bezpieczeństwo, malowania klasopracowni w Szkole Podstawowej w Starorypinie Rządowym, wymiany stolarki drzwiowej w Szkole Podstawowej w Stępowie.

Szkoły podstawowe dysponują bardzo dobrze wyposażoną bazą pomocy dydaktycznych oraz materiałów edukacyjnych. W 2018 roku kolejne placówki (w Kowalkach, Starorypinie Rządowym i Stępowie) otrzymały interaktywne, monitory dotykowe, których zakup został współfinansowany ze środków rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Aktywna tablica”.

W 2018 roku Gminie Rypin udało się pozyskać dodatkowe środki z rezerwy 0,4% części oświatowej subwencji ogólnej na wyposażenie w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w dwóch szkołach: Szkole Podstawowej w Sadłowie (4 683 zł) oraz w Szkole Podstawowej w Stępowie (4 874 zł). Ponadto, otrzymano również środki na doposażenia pomieszczenia oraz utworzenia świetlicy dla dzieci młodszych w Szkole Podstawowej w Kowalkach w wysokości 35 000 zł.

Zadania oświatowe

Gmina Rypin realizuje szereg zadań oświatowych, których zakres wynika bezpośrednio z ustawy o systemie oświaty oraz rozporządzeń wykonawczych. Wśród nich są: kompleksowe zabezpieczenie działalności szkół podstawowych wraz z oddziałami przedszkolnymi oraz zapewnienie dostępu do edukacji dla uczniów niepełnosprawnych z terenu gminy, poprzez finansowanie transportu do specjalistycznych placówek znajdujących się poza obszarem Gminy Rypin.

Zadania oświatowe realizowane są w oparciu o środki przekazywane z budżetu państwa w formie subwencji oraz środki własne, pochodzące z budżetu gminy.

Gmina Rypin jest aktywnym uczestnikiem rządowych programów edukacyjnych, mających na celu wyrównywanie szans oraz doskonalenie bazy oświatowej. W roku szkolnym 2017/2018 gminne szkoły brały udział w następujących Programach:

- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – finansowe wsparcie dla szkół, mające na celu wzbogacenie zasobów bibliotecznych,
- rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Aktywna tablica”, zapewniający dostęp do nowoczesnego sprzętu multimedialnego – aktywne monitory, projektory, które wzbogacają ofertę edukacyjną naszych szkół, zachęcają do nauki oraz rozbudzają kreatywność wśród dzieci,
- Ogólnopolska Sieć Edukacyjna OSE – szkoły z terenu gminy zostały uwzględnione w programie zapewniającym dostęp do szybkiej sieci Internet, opartej o technologię światłowodową,
- program „MegaMisja” – wsparcie uczniów oraz kadry w rozwijaniu umiejętności cyfrowych w Szkole Podstawowej w Kowalkach,

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

- projekt edukacyjny „Szkoła Jutra” – realizowany w powiecie rypińskim projekt rozwijający kompetencje kluczowe, wspierający rozwój edukacji w obszarach nauk przyrodniczych, przedmiotów ścisłych, nauki programowania.

Placówki niepubliczne

Gmina Rypin dotuje funkcjonujące na terenie gminy Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko”. Kwota dotacji kształtuje się następująco:

Lp.	Miesiąc	Dotacja
1.	Styczeń	78 531,19 zł
2.	Luty	85 457,79 zł
3.	Marzec	83 388,57 zł
4.	Kwiecień	92 650,01 zł
5.	Maj	91 554,68 zł
6.	Czerwiec	87 530,20 zł
7.	Lipiec	58 415,04 zł
8.	Sierpień	61 512,11 zł
9.	Wrzesień	80 361,65 zł
10.	Październik	90 226,75 zł
11.	Listopad	93 169,65 zł
12.	Grudzień	108 619,81 zł
Razem:		1 011 317,45 zł

Wydatki na oświatę

W 2018 roku wykonanie budżetu w dziale „Oświata i wychowanie” wyniosło 10 138 454,70 zł.

Wydatki bieżące w 2018 roku na szkoły podstawowe wyniosły 6 204 005,06 zł, na oddziały przedszkolne 801 982,96 zł, a na oddziały klas gimnazjalnych 962 271,72 zł.

Zapewnienie transportu uczniom do szkół, zakup biletów miesięcznych, zwrot kosztów związanych z transportem uczniów do specjalistycznych placówek, łącznie wyniosło 522 847,32 zł.

7.2. Wydarzenia kulturalne i promocja gminy

W zakresie kultury, działania na rzecz mieszkańców gminy Rypin realizuje samorządowa instytucja kultury - Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalkach i jej dwie filie w Borzyminie i Sadłowie. Do najważniejszych działań należą: rozwijanie czytelnictwa i jego promocja, organizacja spotkań z ciekawymi ludźmi oraz zajęć dla mieszkańców, uczestnictwo w ogólnopolskich akcjach czytania, organizacja konkursów.

Najważniejsze wydarzenia kulturalne i promocyjne w roku 2018.

Głos Gminy Rypin

To bezpłatny dwumiesięcznik wydawany przez Gminę Rypin w którym można znaleźć ciekawe, aktualne wydarzenia kulturalne, inwestycyjne i inne z działalności gminy.

Spotkanie noworoczne

Dnia 11 stycznia 2018 roku w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Rypin odbyło się spotkanie noworoczne. Spotkanie rozpoczęło się występem artystycznym uczniów Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym. Spotkanie było również okazją do uhonorowania mieszkańców gminy Rypin, którzy w minionym roku wyróżnili się swoją postawą i działalnością:

- Państwa Teresy i Andrzeja Kamińskich z Puszczy Rządowej za ratowanie życia i zdrowia osób poszkodowanych w wybuchu w budynku mieszkalnym w Puszczy Rządowej;
- Państwa Danuty i Ryszarda Błaszkiwiczów z Rakowa za otrzymanie tytułu „Wzorowy Agropodsiębiorca RP 2017”,
- Pana Kazimierza Gadomskiego z Sadłowa Rumunek za zwycięstwo w Finale XXVII Olimpiady Wiedzy Rolniczej w województwie kujawsko-pomorskim.

Obchody dnia babci i dziadka w szkołach

W dniach od 19 do 30 stycznia 2018 r. odbyły się uroczystości - Dzień Babci i Dzień Dziadka. Święto obchodzone w kalendarzu w dniu 21 i 22 stycznia, jak co roku, zgromadziło na szkolnych uroczystościach wielu gości, wśród których byli dziadkowie i pradiadkowie, rodzice, przedstawiciele samorządu gminnego, władze gminy oraz pracownicy urzędu.

Międzyszkolny Przegląd Kolęd i Pastorałek w Starorypinie Rządowym

Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starorypinie Rządowym w dniu 25 stycznia 2018 r. po raz dziewiąty zorganizowała Międzyszkolny Przegląd Kolęd i Pastorałek. W przeglądzie wzięło udział 25 uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu rypińskiego.

Spotkania świąteczne w świetlicach wiejskich

W okresie przedświątecznym, w świetlicach wiejskich na terenie gminy, odbyły się spotkania przy wielkanocnym oraz wigilijnym stole. Taka forma integracji mieszkańców wsi, w gminie Rypin, jest realizowana od wielu lat. Cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem wspólnoty lokalnej. Potrawy i dekoracje przygotowane przez panie z kół gospodyń wiejskich, wprowadzały uczestników w świąteczny nastrój.

Gminny Dzień Strażaka

Jak co roku Strażacy w dniu św. Floriana, obchodzili swoje święto. Gminne uroczystości odbyły się w sobotę 5 maja 2018 r. Mszę Świętą w intencji strażaków odprawił ks. Infułat Marek Smogorzewski. Wspólne świętowanie zorganizowała Ochotnicza Straż Pożarna w Godziszewach.

„Dzień Matki” w szkołach

W szkołach na terenie gminy jak co roku obchodzone były uroczystości z okazji Dnia Matki. Szczęśliwe i wpatrzone w swoje pociechy mamy ze wzruszeniem oglądały występy przygotowane przez ich dzieci.

„Noc Bibliotek” w Kowalkach

Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalkach po raz kolejny przystąpiła do ogólnopolskiej akcji tym razem pod hasłem „RzeczpospoCzyta”, które jest związane z wyjątkową rocznicą 100-lecia niepodległości Polski. Wydarzenie odbyło się dnia 9 czerwca 2018 roku w godzinach 17:00-21:30, w którym brali udział dzieci, młodzież i dorośli.

Dożynki powiatowe

Gmina Rypin prezentowała się ze swoim stoiskiem na dożynkach powiatowych połączonych z Targami AGRA Rypin, w dniu 9 września 2018 r. Odwiedzający nasz namiot mogli zapoznać się z publikacjami na temat gminy, rzeźbami p. Zbigniewa Grodzickiego oraz otrzymać promocyjne gadżety.

Dożynki Gminy Rypin w Zakroczu

W sobotnie popołudnie, dnia 1 września 2018 r., na boisku Szkoły Podstawowej w Zakroczu odbyły się VIII Dożynki Gminy Rypin. Mszę Świętą dziękczynną odprawił ks. inf. Marek Smogorzewski – proboszcz parafii pw. Św. Stanisława Kostki w Rypinie, przy udziale proboszczów parafii należących do Gminy Rypin. W uroczystościach dożynkowych wzięło udział wielu znakomitych gości m.in. przedstawiciel Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, która odczytała pismo Prezesa Rady Ministrów skierowane do rolników, p. Paweł Zgórzyński - radny Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, p. Zbigniew Zgórzyński - Starosta Rypiński, p. Marek Tyburski - Wicestarosta Rypiński, przedstawiciele instytucji działających na terenie gminy i powiatu, radni gminni i powiatowi, kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, sołtysi, strażacy, przedstawiciele kół gospodyń wiejskich oraz wielu mieszkańców gminy i gości przyjezdnych.

Imprezą towarzyszącą były żywe spotkania z historią - projekt realizowany przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ pn. „Patrol Historyczny – Pogranicze Chrześcijaństwa”. W programie były m.in. bardzo widowiskowe pokazy konne i pokazy rycerskie, przejażdżki kucykiem i bryczką, lepienie z gliny, warsztaty kowalstwa i czerpania papieru, konkursy łucznicze oraz gry i zabawy dla wszystkich. Imprezę prowadził p. Andrzej Szalkowski. Członkowie „Patrolu...” wzięli udział również w korowodzie dożynkowym, a starostowie dożynek na plac dożynkowy zostali dowiezieni historyczną bryczką. Patronatem medialnym dożynki objęło „Radio7”.

Gminne obchody 100-Lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości

W roku 2018 obchodziliśmy setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. W ramach gminnych obchodów 100-lecia niepodległości, w dniu 13 października 2018 r. w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie zebrała się społeczność gminy i szkoły oraz zaproszeni goście, dla uczczenia tej rocznicy. Uroczystości pod hasłem „BO MY NIE BŁAGAMY O WOLNOŚĆ, MY O NIĄ WALCZYMY” rozpoczęły się mszą świętą koncelebrowaną przez ks. Tomasza Wójtowicza – proboszcza parafii pw. św. Anny w Żałem oraz ks. kan. Andrzeja Krasińskiego – proboszcza parafii pw. Trójcy Świętej w Rypinie. Patriotyczny charakter miała część artystyczna w wykonaniu uczniów szkół z terenu gminy Rypin oraz koncert Miejskiej Orkiestry Dętej w Rypinie. Dla uczczenia setnej rocznicy odzyskania niepodległości, złożono w tzw. kapsule

czasu pamiątki świadczące o aktualnej sytuacji w gminie i zakopano przed szkołą. Posadzono również symboliczny dąb stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

Dobrzyński Jarmark Bożonarodzeniowy

W sobotnie przedpołudnie, 8 grudnia 2018 roku, w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Rypin, rozpoczął się VII Dobrzyński Jarmark Bożonarodzeniowy. Organizatorem wydarzenia była Gmina Rypin i Szkoła Podstawowa im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie. Podczas imprezy prezentowano bogactwo kulinarne i rękodzieło związane ze Świętami Bożego Narodzenia. Na scenie wystąpili: uczniowie Szkoły Podstawowej w Borzyminie, zespoły „TAMA”, zespół „Jutrzenka” z KGW w Rypałkach Prywatnych, zespół „Senior Band” oraz Andrzej Orciuch. W jarmarku wzięło udział 23 wystawców. Na stoiskach gastronomicznych królowały m. in. pierogi, paszteciki, krokiety, ryby w różnych postaciach, bigosy, pieczenie oraz ciasta i słodycze. Ponadto można było nabyć ozdoby świąteczne, dekoracje, obrazy na deskach, ozdoby szydełkowe, bombki ręcznie wykonywane, stroiki świąteczne, skrzaty oraz kartki świąteczne. Nagrody rzeczowe za najbardziej ciekawą ekspozycję stoiska ufundowało Stowarzyszenie Gmin Ziemi Dobrzyńskiej w Dobrzyniu nad Wisłą. Wręczył je prezes zarządu stowarzyszenia p. Ryszard Bartoszewski.

Złote Gody

W dniu 5 grudnia 2018 roku w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Rypin odbyła się uroczystość z okazji 50 rocznicy zawarcia związku małżeńskiego przez 8 par małżonków z terenu gminy Rypin. Dekoracji Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie nadane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę, dokonał Wójt Gminy Rypin Janusz Tyburski.

Letnie festyny rodzinne

W roku 2018 na terenie gminy Rypin w okresie letnim odbywały się festyny rodzinne. Są to organizowane w sołectwach cykliczne imprezy, które cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Moc atrakcji przyciąga również najmłodszych.

Imprezy sportowe:

Mistrzostwa Gminy Rypin – skok wzwyż

W dniu 13 marca 2018 r. zostały rozegrane Mistrzostwa Gminy Rypin dla szkół podstawowych w konkurencji sportowej – skok wzwyż. Zawody były przeprowadzone w Szkole Podstawowej w Borzyminie w dwóch kategoriach wiekowych, z podziałem na płeć. W zawodach wystartowało w sumie 43 zawodników. Ustanowiono też nowe rekordy.

Finały Mistrzostw Gminy Rypin w Wyścigu Rowerowym na Cyklometrze

W dniu 9 kwietnia 2018 r. w Szkole Podstawowej im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Borzyminie raz pierwszy odbyły się Finały Mistrzostw Gminy Rypin w Wyścigu Rowerowym na Cyklometrze. Zawody były przygotowane przy współpracy Akademii Michała Kwiatkowskiego „Copernicus”, UKS Cykliści Rypin oraz Gminy Rypin. Zawodnicy rywalizowali w trzech kategoriach wiekowych z podziałem na płeć.

Mistrzostwa Gminy Rypin w Piłce Ręcznej

W dniu 23 kwietnia 2018 r. w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalkach odbyły się Mistrzostwa Gminy Rypin w Piłce Ręcznej. Zawody zostały rozegrane w kategorii dziewcząt i chłopców, z rocznika 2004 i młodszych. W turnieju wzięło udział pięć szkół podstawowych w kategorii dziewcząt oraz sześć szkół w kategorii chłopców.

Mistrzostwa Gminy Rypin w LA

Mistrzostwa Gminy Rypin w Trójboju Lekkoatletycznym zostały rozegrane w dniu 14 maja 2018 r. w Szkole Podstawowej w Zakroczu. Zawody przeprowadzone były dla uczniów z rocznika 2007 i młodszych w kategorii chłopców i dziewcząt.

Gminne zawody sportowo-pożarnicze

W dniu 15 lipca br. w Sadłowie odbyły się gminne zawody sportowo-pożarnicze, w których udział wzięło 6 drużyn Ochotniczych Straży Pożarnych i 2 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze z terenu gminy Rypin. Jak co roku zawody cieszyły się dużym zainteresowaniem licznie zgromadzonej publiczności.

Dożynkowy Turniej Piłki Nożnej im. Janusza Małeckiego

W dniu 25 sierpnia 2018 r. na boisku „Orlik” w Kowalkach odbył się VI Dożynkowy Turniej Piłki Nożnej im. Janusza Małeckiego o Puchar Wójta Gminy Rypin. Turniej został otwarty przez gościa honorowego Panią Wiesławę Małecką wspólnie z Wójtem Gminy Rypin Januszem Tyburskim. W zawodach wzięło udział sześć drużyn z terenu Gminy Rypin oraz

ościennych miejscowości. Turniej został rozegrany systemem „każdy z każdym”, podczas którego strzelono 48 goli, wręczono 2 żółte kartki oraz 1 czerwoną. Rywalizacja sportowa odbyła się w przyjaznej atmosferze oraz w myśl zasady „fair play”. Zawody zostały okraszone słodkim tortem przygotowanym przez rodzinę Janusza Małeckiego oraz pożywną grochówką, o którą zadbała Pani Beata Nejno - dyrektor szkoły w Kowalkach.

Mistrzostwa gminy Rypin w piłce koszykowej

W dniu 28 listopada 2018 r. odbyły się mistrzostwa gminy Rypin w piłce koszykowej dziewcząt i chłopców z rocznika 2006 i młodszych, natomiast 3 grudnia 2018 roku dziewcząt i chłopców z rocznika 2003-2005. Do mistrzostw przystąpiły szkoły podstawowe z terenu gminy Rypin. Zawody zostały rozegrane w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalkach, oraz w Szkole Podstawowej im. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego systemem "każdy z każdym".

8. Pomoc Społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie jest jednostką organizacyjną Gminy Rypin realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. Główny cel pomocy społecznej to umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wkracza więc w sytuacje osób i rodzin wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać trudności życiowych własnym działaniem.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb, jak również umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rypin na lata 2014-2020. Podstawą prawną opracowania Strategii jest art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, w którym wskazano, że jej opracowanie i realizacja należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Biorąc pod uwagę różnorodność problemów społecznych występujących wśród mieszkańców należy uwzględniać inne obowiązujące akty prawne, które nierozzerwalnie mają wpływ na realizację różnych zadań społecznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie w 2018 roku realizował zadania określone ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz wynikające z innych ustaw, w tym:

- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o systemie oświaty,
- prawo energetyczne.

8.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Główne zadania pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek to przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawami, praca socjalna, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, jak również organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Przyznanie pomocy następuje w drodze decyzji administracyjnej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy, który ma na celu ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej, majątkowej osób i rodzin. Pomoc i wsparcie w gminie Rypin w roku 2018 otrzymało 1061 osób.

Zestawienie form pomocy wraz z wydatkowanymi kwotami w 2018 roku:

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	14	199 753	14
Zasiłki stałe	35	207 865	35
Zasiłki okresowe	117	215 049	117
Posiłek	863	291 537	246
Usługi opiekuńcze	23	172 445	23
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2	4 000	2
Inne zasiłki celowe i w naturze	402	90 001	402

„Raport o stanie Gminy Rypin w roku 2018”

Praca Socjalna	-	-	793
Poradnictwo specjalistyczne	-	-	74

Wśród osób ubiegających się w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rypinie o świadczenie z pomocy społecznej w 2018 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne, niepełnosprawne i przewlekle chore.

Zestawienie powodów przyznania pomocy w 2018 roku:

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin
Ubóstwo	656
Bezrobocie	117
Niepełnosprawność	78
Długotrwała lub ciężka choroba	72
Potrzeba ochrony macierzyństwa - ogółem	62
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: wielodzietność	61
Alkoholizm	17
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	15
Przemoc w rodzinie	10
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – w tym: rodziny niepełne	8
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – w tym: rodziny wielodzietne	7
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3
Zdarzenia losowe	2

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie w 2018 roku zawarli trzy kontrakty socjalne.

Ponadto w roku 2018 na opłatę pobytu w domach pomocy społecznej 11 osób przewlekle chorych, samotnych, nieposiadających bliskiej rodziny będącej w stanie sprawować nad nimi opiekę przeznaczono kwotę 341 470 zł.

Opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne osobom pobierającym zasiłek stały w wysokości 18 623 zł.

Jednym z rozwiązań poprawy sytuacji finansowej osób będących w trudnej sytuacji finansowej są dodatki mieszkaniowe i energetyczne. W 2018 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe dla 20 rodzin będących właścicielami lub najemcami lokali mieszkalnych na łączną kwotę 28 275 zł oraz dwa dodatki energetyczne na łączną kwotę 439 zł.

Na pomoc materialną o charakterze socjalnym wydatkowano kwotę 188 855 zł. Z pomocy materialnej skorzystało 220 uczniów.

8.2. Wspieranie rodziny

Asystent rodziny

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w gminie Rypin jest zatrudniony asystent rodziny. Asystent ma za zadanie towarzyszyć rodzinie w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych. Asystenturą w gminie Rypin w 2018 roku było objętych 15 rodzin, w tym z czterema rodzinami zakończono współpracę. Asystent realizował przede wszystkim następujące zadania:

- udzielał pomocy w poprawie sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego rodzin,
- udzielał pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych oraz psychologicznych,
- wspierał i udzielał pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- współpracował z innymi jednostkami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodzin.

Asystent realizując plan pomocy rodzinie współpracował przede wszystkim z:

1. Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Rypinie,
2. placówkami oświaty,
3. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie,
4. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie,

5. Komendą Powiatową Policji w Rypinie,
6. służbą medyczną,
7. sądem.

Gminny program wspierania rodziny

Jednym z zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W gminie Rypin ww. program przyjęto uchwałą Nr XXII/146/17 Rady Gminy Rypin z dnia 23 marca 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019. Celem programu jest zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących. Kolejne cele to zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

W 2018 roku program realizowano m.in. poprzez:

- monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analizę zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc,
- pracę socjalną polegającą na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie,
- współpracę z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, placówkami wsparcia dziennego, świetlicami środowiskowymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych,
- motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji, kierowanie osób uzależnionych na leczenie,
- dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej,
- zapewnienie opieki w trudnościach w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny,
- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom,
- objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci,
- włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie,
- udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy

z rodziną.

W ramach realizacji zadania związanego ze wspieraniem rodziny w roku 2018 Ośrodek współfinansował pobyt 11 dzieci z terenu gminy Rypin w pieczy zastępczej na kwotę 32 700 zł. Zgodnie z ustawą jest to zadanie własne gminy, która ponosi wydatki w wysokości 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30 % w drugim roku i 50 % w trzecim oraz następnych latach pobytu.

Prace społecznie użyteczne

W roku 2018 w ramach porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Rypinie w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych, 10 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej realizowało prace społecznie użyteczne w okresie od 1 marca 2018 roku do 30 listopada 2018 roku. Prace obejmowały głównie prace porządkowe na terenie szkół, wokół budynków gminnych, placach zabaw oraz sprawowanie doraźnej opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Za każdą przepracowaną godzinę bezrobotny otrzymywał wynagrodzenie, którego kwota zgodnie z ustawą o pomocy społecznej nie była wliczana do dochodu w przypadku ubiegania się o pomoc finansową. Dzięki temu rozwiązaniu podopieczni Ośrodka uczą się terminowości, obowiązkowości, a przede wszystkim poprawia się sytuacja materialna rodziny.

8.3. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze i program „Dobry Start”

Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- świadczenia opiekuńcze, tj.: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

W 2018 roku wypłacono 14 339 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, 509 świadczeń pielęgnacyjnych, 2 003 zasiłki pielęgnacyjne, 130 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 50 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, 228 świadczeń

rodzicielskich, 112 zasiłków dla opiekunów i 2 jednorazowe świadczenia związane z realizacją ustawy „Za życiem”.

Wydatki na świadczenia rodzinne w 2018 roku:

Wyszczególnienie	Kwota w zł
Zasiłek rodzinny	1 067 073
Dodatki do zasiłku rodzinnego	553 276
Zasiłek pielęgnacyjny	316 042
Świadczenie pielęgnacyjne	751 651
Specjalny zasiłek opiekuńczy	68 097
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	50 000
Świadczenie rodzicielskie	200 289
Zasiłek dla opiekuna	58 783
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	8 000

W 2018 roku opłacono składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy w kwocie 174 264 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji, środkami finansowanymi z budżetu państwa. Warunkiem otrzymywania świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące, spełnienie kryterium dochodowego oraz odpowiedni wiek osoby uprawnionej. Świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę.

W roku 2018 wypłacono 574 świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 172 850 zł. Zaległość z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na koniec 2018 roku po odliczeniu dokonanych zwrotów od komornika wynosiła 1 510 728,70 zł. Mimo prowadzonej egzekucji przez komorników oraz działań podejmowanych przez organ właściwy dłużnika, zwroty od dłużników są niewielkie głównie z powodu dużego bezrobocia.

Świadczenia wychowawcze

W 2018 roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęły 692 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. Wyplacono 12 040 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 6 000 634 zł.

Program „Dobry Start”

Program „Dobry Start” to inwestycja w edukację polskich dzieci. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Rodziny otrzymują świadczenie bez względu na dochód.

Wyszczególnienie	Wydatki poniesione w 2018 roku (w zł)	Liczba świadczeń przyznanych w 2018 roku	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków bez rozpatrzenia
Świadczenie „Dobry Start”	316 800	1056	699	1

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z trojgiem i więcej dzieci, zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość korzystania z preferencyjnej oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. W 2018 roku złożono 11 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny.

Ponadto Ośrodek koordynuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który jest jednym z elementów budowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem Zespołu jest stworzenie jednolitego, silnego frontu oddziaływującego zarówno na osobę doznającą, jak i stosującą przemoc oraz spójnego przepływu informacji pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz pomocy rodzinie. W 2018 roku do tutejszego Ośrodka wpłynęło 16 niebieskich kart założonych przez policję. W rodzinach, w których występuje przemoc, prowadzona jest praca socjalna. Ofiary przemocy oraz sprawcy kierowani są na terapię do punktu konsultacji psychologiczno – terapeutycznej oraz do placówek poradnictwa specjalistycznego. Ponadto w miarę potrzeb otrzymują także

pomoc materialną. Dzięki zatrudnionemu psychoterapeucie mogliśmy rozwiązać wiele problemów na miejscu, nie wysyłając potrzebujących poza teren gminy. W 2018 roku z tej formy pomocy skorzystało 85 osób.

Ośrodek utrzymuje ścisłą współpracę z Komendą Powiatową Policji (głównie z dzielnicowymi), Kuratorami Sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, szkołami i innymi instytucjami. Całość zadań wymienionych powyżej realizowali pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Reasumując pomoc i możliwości finansowe ośrodka, należy stwierdzić, że w pełni realizuje on wciąż rosnące zadania i potrzeby, podejmując działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób, rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.